

DUISTERE MACHTEN

GESTALTEN VAN HET KWAAD IN DE WERELD VAN DE ISLAM

Een tentoonstelling van recente boeken uit de
Arabische wereld, Turkije en Indonesië in de
Leidse Universiteitsbibliotheek,
6 december 2000 – 29 januari 2001

door
Arnoud Vrolijk & Jan Just Witkam

INHOUD

Duistere machten

De hellestraf als sanctie

Satan en zijn werken

Geesten en magie

De Antichrist

De koran als afweermiddel

Het secularisme en het modernisme
Verboden genotsmiddelen
Vrouwen
Islamitische dictators
Terrorisme

Buitenlandse ideologieën
De *Satanic Verses*
Het joodse gevaar
Sex als zionistisch wapen
De vertalingen van *Mein Kampf*

Register van auteurs, editeurs, vertalers,
illustratoren, plaatsen en uitgeverijen.

DUISTERE MACHTEN

Wie het aanbod van boeken in de islamitische wereld in de onofficiële circuits zoals boekenstalletjes, straatverkoop en religieuze boekdepots volgt wordt vrijwel direct getroffen door de veelheid aan werken die niet anders dan als waarschuwend en strijdbaar kunnen worden omschreven. De auteurs van deze boeken en pamfletten definiëren een vijand die zich van alle middelen bedient om zijn sinistere doelen te bereiken, en die door de auteurs vervolgens met de meest uiteenlopende argumenten wordt bestreden. Staat de islamitische wereld bloot aan vele interne of externe bedreigingen, of zijn de gevoelens van onzekerheid en onveiligheid er meer wijdverbreid dan elders? De veelheid van strijdbare publicaties is te zeer in het oog lopend om te negeren of als onbeduidend af te doen. De boeken en boekjes die in deze tentoonstelling worden getoond zijn in de afgelopen twintig jaar verzameld, vooral tijdens de acquisitiereizen die regelmatig door medewerkers van het Legatum Warnerianum, de Oosterse afdeling binnen de Leidse Universiteitsbibliotheek, worden gemaakt in landen als Egypte,

Koeweit, Turkije en Indonesië. De reguliere boekhandel, die met zijn keurig gedrukte fondslijsten een internationale clientèle bedient, blijkt veel minder geschikt te zijn als bron van dit soort publicaties. Misschien menen de boekhandelaren dat er in de westerse wereld geen vraag naar is, misschien hangt men ook liever de vuile was niet buiten. Op jaarlijkse evenementen als de Cairo International Bookfair is alles echter vrij makkelijk verkrijgbaar.¹

Na al die jaren van verzamelen is nu het ogenblik aangebroken om zowel een tussentijdse balans op te maken als te trachten enige ordening aan te brengen in de thema's die deze publicaties van vaak zeer uiteenlopende aard bestrijken. Dat is nog niet zo eenvoudig want de auteurs van deze werken en werkjes over het Kwaad laten vrijwel geen tegel ongelicht. Alles, maar dan ook alles, weten zij met al het andere in verband te brengen, zoals blijkt uit een boek waarin de Antichrist, UFO's, de Bermuda Triangle en de internationale joodse samenzwering als onderdelen van één groot complot beschouwd worden (nr. 23).

Het is een literatuur van gedreven auteurs wie de schellen van de ogen zijn gevallen en die een inzicht hebben gekregen in de complexiteit, de veelomvattendheid en alomtegenwoordigheid van het Kwaad dat hun wereld bedreigt. Met hun geschriften proberen zij hun land- en geloofsgenoten te waarschuwen tegen het gevaar dat van alle kanten loert. Soms klinkt er een Cassandra-achtige wanhoop in hun stem. Ziet dan echt niemand de ramp naderen? Het feit dat deze auteurs, maar vooral ook hun uitgevers, van de opbrengst van deze publicaties leven heeft bovendien tot gevolg dat de stroom van boekjes over allerlei grote en kleine misstanden niet ophoudt.

De harde concurrentie onder de brengers van deze onheilsprofetieën maakt dat de omslagen van de boeken bijzonder sprekend, op het schreeuwerige af, ontworpen zijn. Duivels en demonen, compleet met hoorntjes en slagtanen, staren de lezer sinister aan met

---

¹ Een aanzienlijke hoeveelheid materiaal over duivels, demonen en magie kon worden aangeschaft tijdens een ochtend op de Cairo Bookfair 1999 in het gezelschap van prof. Remke Kruk, een specialist op dit terrein.

bloeddoorlopen ogen, zondaars in de Hel schreeuwen het uit van de pijn, een slang knaagt aan vrouwenlichamen, davidssterren werpen zware slagschaduwen, en overal is er vuur en bloed.

Voor de samenstellers van een tentoonstelling die een publiek tot doelgroep heeft dat grotendeels het Arabisch niet machtig is, is het wel heel verleidelijk om de selectie van de exponaten te laten bepalen door de picturaal meest in het oog lopende geschriften. En inderdaad hebben zij vaak niet aan die verleiding kunnen weerstaan. Zo heeft het uiterlijk van een boek, dat nu juist dat deel is waarop de auteur nauwelijks of geen invloed kan uitoefenen, vaak (maar niet altijd!) gediend als doorslaggevend argument voor opname in de selectie. Dat daarvan een zekere eenzijdigheid en overdrijving het gevolg werd leek de samenstellers aanvaardbaar. Met nadruk zij dus gesteld dat dit maar een selectie is van een veel groter corpus van onthullende en waarschuwendende teksten, die er overigens niet allemaal even spannend uitzien.

De goedkope, schreeuwerige omslagen geven wel een indicatie van de doelgroep, de straatarme, semi-analfabete bevolking van de sloppenwijken van miljoenensteden als Cairo of Jakarta. Dat tekent dan ook meteen het perspectief voor de Nederlandse lezer. De maatschappelijke onderlaag die in Nederland marginaal is, maakt in een land als Egypte de meerderheid van de bevolking uit. Dat het slecht gaat met deze mensen hoeft niemand hun te vertellen, wel is er behoefte aan een antwoord op de vraag hoe dit allemaal komt. De auteurs en uitgevers die op deze vraag een antwoord willen geven zijn ook niet zonder meer marginaal te noemen. Natuurlijk zijn er de devianten in de marge, en die zijn nu eenmaal altijd interessanter om te bekijken en te bestuderen dan de kleurloze middelmaat. Zij zijn de idealisten die trends uitzetten, waarvan de meeste niet aanslaan en snel weer vergeten worden, maar waarvan toch altijd wel iets blijft hangen. Andere auteurs behoren tot wat in Nederland het 'maatschappelijke middenveld' genoemd wordt: universiteits-professoren en geestelijke leiders. Zij opereren op het snijvlak tussen de machthebbers en de machteloze bevolking. Enerzijds dienen zij oog te hebben voor de frustraties en gevoelens van onmacht en

onzekerheid van hun medeburgers, anderzijds zijn zij voor hun positie afhankelijk van de machthebbers.

Er lijken maar weinig gebieden te bestaan waar de omstandigheden zo complex zijn als in het Midden-Oosten. In geen der landen van die regio is er sprake van een behoorlijk en rechtvaardig bestuur of kunnen de burgers zonder aanzien des persoons hun democratische rechten uitoefenen. Vrijheid van drukpers zoals wij die kennen (toetsing aan de wet achteraf) is er nergens. Doodstraf en verminking worden regelmatig toegepast als strafsanctie en het doden van medeburgers op grond van politieke en sociale overwegingen is in verscheidene landen een gewoon verschijnsel. Activiteiten van verklikkers van de politie en van de medewerkers van, elkaar niet zelden beconcurrerende, veiligheidsdiensten zijn in brede lagen van de bevolking waar te nemen. Zij zijn een realiteit in het dagelijks bestaan, een ongerief dat men niet van zich af kan schudden.

De controle over de drukpers betekent wel dat alle tentoongestelde publicaties door de overheid in het betreffende land zijn toegelaten. In die context is het onmogelijk om kritisch over het eigen regime te schrijven. Op de regimes van andere islamitische landen mag soms wel kritiek geleverd worden, zoals blijkt uit twee Egyptische boeken waarin Hafez al-Asad als bloedbevleete tiran wordt afgebeeld en Saddam Husayn de 'Dief van Bagdad' genoemd wordt (nrs. 42, 44).

De frustraties van de bevolking vinden regelmatig hun uitweg in uitbarstingen van terreur. Behalve de contra-terreur van de massa-arrestaties, martelingen en detentie zonder vorm van proces maakt de overheid ook gebruik van de auteurs in het maatschappelijke middenveld. De bekende Egyptische intellectueel `Abd al-`Azim Ramadan kon een uitgebreide studie laten verschijnen bij de staatsuitgeverij over de talrijke gewelddadige fundamentalistische groeperingen in Egypte (nr. 45), en naar aanleiding van de moord op achteenvijftig westerse toeristen bij Luxor in 1997 schreven twee auteurs van onverdacht conservatieve snit een boek waarin zij het gebruik van politiek geweld fel veroordelen (nr. 48).

Het valt op dat de meeste pamfletten en boeken uit Egypte komen, met Beiroet als goede tweede. Dat is enerzijds het gevolg van het feit

dat daar so-wie-so de meeste publicaties vandaan komen en vandaar over de gehele Arabische en islamitische wereld worden verspreid. Cairo en Beiroet zijn daarom de voornaamste plaatsen van herkomst voor de hier tentoongestelde stukken. Toch overheerst de indruk dat veel werken vooral voor de locale, Egyptische, markt zijn geproduceerd. In andere landen wordt een zelfde concentratie van activistische literatuur van deze aard eigenlijk niet aangetroffen. In een ander deel van de islamitische wereld is de olierijkdom soms een middel gebleken voor het uitoefenen van invloed op de wereldpolitiek, en sommige van de hier getoonde boekjes behandelen dit thema. De keerzijde van de aanwezigheid van minerale rijkdommen in het Midden-Oosten is het gebrek aan impulsen tot economische en sociale ontwikkeling. 'Het geld komt toch wel binnen', net zoals de Nederlandse economie zich voor een niet onbelangrijk deel afhankelijk heeft gemaakt van de toevallig aanwezige (en over enige tijd uitgeputte) voorraad aardgas. Niks poldermodel, het geld stroomt toch wel binnen, dus waarom nog veel moeite doen? De Nederlandse economie drijft niet op de export van aardgas alleen, maar in de meeste landen van het Midden-Oosten is de minerale rijkdom de voornaamste bron voor buitenlandse valuta. Intussen is de kapitaalvlucht uit het Midden-Oosten enorm, en in zijn oratie heeft Marcel Kurpershoek terecht Londen genoemd als het nieuwe cultureel-politieke centrum van de Arabische wereld.² Het is een centrum waar ook een *pecking order* is tussen bazen en baasjes, waar wederzijdse pesterijen tussen de groepen van culturele en politieke ballingen aan de orde van de dag zijn. Het wordt zeker niet alleen door idealistische democraten bewoond, laat daar geen misverstand over bestaan, maar de meeste belemmerende omstandigheden van het Midden-Oosten zelf zijn er afwezig. Een stad als Londen is het toevluchtsoord geworden voor diegenen uit het Midden-Oosten die het zich kunnen veroorloven, hetzij om koelte te zoeken tijdens het zomerseizoen, hetzij voorgoed. Toen

---

² P.M. Kurpershoek, *Wie luidt de doodsklok over de Arabieren? Arabisme, Islam, en de Wereldbank*. Leiden (Universiteit Leiden) 1998.

Saddam Hoesein in de zomer van 1990 Koeweit binnenviel en bezette was dat in zoverre een slecht getimede overval omdat vrijwel de gehele elite van Koeweit op dat moment buitenslands was. Zo kon deze direct een inspanning leveren die moest leiden tot de herovering van het emiraat op de Irakese agressor (nr. 43).

Voor de schrijvers van waarschuwende boodschappen geldt dat ellende altijd een oorzaak heeft. Als het de mens slecht gaat heeft hij het erop de een of andere manier zelf naar gemaakt. Door zijn morele zwakheid of onwetendheid wordt de mens een willig slachtoffer van het Kwaad, en het is de taak van de auteurs om waarschuwend en vermanend op te treden. In een recente publicatie uit mystiek-islamitische hoek wordt, bijvoorbeeld, kort verklaard waarom het met prinses Diana niet anders heeft kunnen aflopen dan ook gebeurd is.³ Zij heeft zich namelijk niet gehouden aan verscheidene belangrijke regels van de islamitische wet. De auteur, Sheikh Nazim al-Haqqani, een Naqshbandi soefi die door zijn volgelingen als een levende heilige wordt beschouwd noemt ze op: prinses Diana heeft haar lichaam niet volgens de regels bedekt; zij was samen met een man met wie zij niet was getrouwd; zij had geen wijn moeten drinken; zij wist geen onderscheid te maken tussen goede en verkeerde handelingen. Het verschrikkelijke gevolg, de dodelijke crash in een Parijse verkeerstunnel, is niet meer dan wat haar logischerwijs moest overkomen. Dat zelfs de Al-Fayed miljarden haar lot niet hebben kunnen veranderen moet voor iedereen een les zijn, en tegelijkertijd ook een bewijs van Gods almacht. Het is een veel voorkomende vorm van redeneren, en de auteurs van de hier getoonde werken gebruiken deze in alle mogelijke variaties en toonaarden.

De aansporing aan de gelovigen om toch vooral op correcte manier te leven, is een andere mogelijkheid om te proberen de kwaliteit van het bestaan te verbeteren. Een eindeloze rij pamfletten en boekjes over vele aspecten van het leven volgens de regels van de islam is

---

³ Sheikh Nazim al-Haqqani, *Princess Diana's death*. London (Zero Productions) 1997.

het gevolg. Van regels voor het correct verrichten van het gebed, tot middeleeuwse leerdichten over kwesties van erfrecht, verhandelingen over de kledingvoorschriften voor mannen en vrouwen, over de islamitische keuken, over gezondheid en genezing voor de regels van de profeet Mohammad, over islamitische economie, enzovoort. Het is werkelijk te veel om op te noemen, en jammer genoeg ook teveel om allemaal te verzamelen.

Als de moslims nu maar volgens de heilige wet zouden leven, dan zou het hun niet zo slecht gaan, is een veel gehoorde mening. Het probleem is alleen dat er niet een eenvoudige islamitische wettekst is die van toepassing verklaard kan worden. De islamitische wet bestaat uit een corpus van van vele honderden gezaghebbende handboeken, commentaren, supercommentaren en glossen, waarin ieder het zijne kan vinden. De experimenten om in een land de islamitische wet in te voeren mislukken daarom vrijwel altijd.

De auteurs dreigen letterlijk met Hel en Verdoemenis om hun waarschuwingen kracht bij te zetten, en tal van publicaties tonen met een macaber gevoel voor detail de kwellingen die de zondaars en ongelovigen in de Hel ondergaan: hoe zij eeuwig dorst lijden en branden in eeuwige vlammen en, o ironie, hoe zij gedwongen worden toe te kijken hoe de Gelukzaligen leven in het Paradijs (nrs. 1-4a).

Verschillende van de waarschuwende en aansporende teksten die nu ook nog in het Midden-Oosten circuleren dateren uit de Middeleeuwen. De omstandigheid dat zij in een soort Arabisch geschreven zijn dat maar weinig verschilt van het moderne standaard-Arabisch maakt deze werken gemakkelijk toegankelijk voor een breed publiek. Verscheidene werken van de polygraaf Ibn Qayyim al-Ğawziyya (1292-1350) beleven druk op druk. In deze tentoonstelling zijn er drie opgenomen. Eén tekst behandelt het thema van de corrumperende invloed van Satan op de mensheid (nr. 5), een andere geeft aanwijzingen voor het vervaardigen van amuletten als bescherming tegen Satan (nr. 6).

Sommige van de hier getoonde pamfletten hebben een uitgesproken eschatologisch karakter, met hun verwijzingen naar de beloofde

verschijning van de Mahdi en Antichrist (nrs. 21-24, 35). Het is niet onmogelijk dat de komst van het nieuwe millennium hier mede debet aan is. Dan is misschien nu het wachten op de publicaties waarin de *canard* van de millennium bug wordt verklaard in termen van een wereldcomplot. Misschien zijn gebruik van computer en internet in de Arabische wereld zo weinig ontwikkeld, dat verwijzingen naar de wereld van cyberspace nog geen deel uitmaken van het repertoire van al deze onheilsprofeten. Het aantal islamitische websites beleeft echter op dit ogenblik een exponentiële groei, en nu al kunnen tal van virtuele pamfletten tegen allerlei schrijnende misstanden worden opgeroepen. Maar ook zonder de mogelijkheden en gevaren van cyberspace is de wereld al een buitengewoon gevaarlijke verblijfplaats. De verleidingen van Satan zijn veelvuldig, en de argeloze gelovige die eraan toegeeft wachten vreselijke straffen. De meest klassieke bron en normgevende tekst van de islam is natuurlijk de koran, die voor de moslims het onveranderlijke woord van God zelf is. Wanneer in de koran melding wordt gemaakt van de djinns, een soort geesten of demonen, dan kan ook nu geen moslim aan het letterlijke en fysieke bestaan van deze wezens twijfelen. Dus wanneer er boeken worden geschreven (bijvoorbeeld nr. 12) over de gevaren van de omgang, of zelfs huwelijken, tussen mens en djinn, dan is dat een realiteit waarover niemand lichtvaardig of ridiculiserend mag spreken. Het is geloof, geen bijgeloof. De geesten en demonen, die zich op volstrekt onvoorspelbare wijze van de mens kunnen meester maken, vormen een constante en reële bedreiging voor de geestelijke en lichamelijke gezondheid van de gelovigen. Wat dat betreft is er maar weinig veranderd sinds E.W. Lane het hoofdstuk 'Superstition' in zijn beschrijving van het pre-moderne Cairo van 1833-1835 aanving met de woorden: 'The Arabs are a very superstitious people; and none of them are more so than those of Egypt ...'.⁴ Wel verzetten de meeste auteurs zich tegen populaire magische rituelen als geestenbezwering. Het meeste baat

---

⁴ E.W. Lane, *Manners and customs of the modern Egyptians*. Introduction by Saad el-Din. London, etc., 1954, p. 228.

heeft men bij het uitspreken van bepaalde passages uit de Koran (zie bijvoorbeeld nrs. 13-14, 16). Zelfs kan de Koran volgens sommigen gebruikt worden om kanker te genezen. Het dagelijks oplezen van een aantal geselecteerde passages kan de gevreesde ziekte doen verdwijnen. Helpt het niet, dan is dat Gods wil (nr. 27).

Drank en drugs zijn altijd een gevaar geweest in de islamitische maatschappij, maar de strijd tegen drugs is altijd moeilijker geweest omdat er geen expliciet koranisch verbod op rust. Een publicatie uit 1985 grijpt terug op een verzameling juridische opinies van de middeleeuwse Syrische auteur Ibn Taymiyya (1263-1328), die in zijn tijd strijd voerde tegen allerlei nieuwlichterijen (nr. 33).

De promiscuïteit van de vrouw is een groot risico voor het zielenheil van de man. Daarom staat de vrouw volgens de regels van de orthodoxe islam gedurende haar gehele leven onder curatele, eerst van haar vader, later van haar echtgenoot en diens mannelijke verwanten. Aan hen is de taak om te waken over haar huwelijksrouw en om haar hang naar goedkope pleziertjes zoals kleding en parfum in toom te houden. Dat deze controle niet waterdicht kan zijn blijkt uit een uitspraak van de profeet Mohammed, volgens welke de Hel voornamelijk door vrouwen bewoond wordt (nrs. 36-40).

De tot nu toe geschetste verschijningsvormen van het Kwaad hebben vooral te maken met de islamitische wereld *an sich*: het gebrek aan rechtzinnigheid, de zwakheid van de mens in het algemeen en de schadelijke invloed van ontastbare wezens als de duivel en de djinns. Echter, de islamitische wereld strijdt niet alleen tegen het Kwaad van binnenuit. Een complicerende factor is het bestaan van een vijandige buitenwereld, die zich niet alleen in materiële, maar ook in geestelijke zin meester tracht te maken van de islamitische wereld. Het gevaar van het atheïstische communisme is inmiddels bedwongen (nrs. 49-50), maar de volstrekt amorele westerse wereld met zijn technologische voorsprong is nog steeds een tegenstander van formaat. Twee publicaties ontmaskeren de ondermijnende activiteiten van christelijke zendelingen en missionarissen (nrs. 51-

52). Hoe kunnen zij proberen een geloof te verbreiden dat in de westerse wereld zelf bijna failliet is?

Het secularisme of religieuze modernisme is een groot gevaar, vooral als het binnen de islamitische wereld zelf aanhangers vindt. Een boek, geschreven door een medewerker van de Saoedische Muslim World League, richt zich onder meer tegen de Egyptische islamoloog Nasr Abu Zayd, die na bedreigingen tegen hem en zijn vrouw de wijk moest nemen naar Nederland (nr. 29).

Een veel bekender voorbeeld van een verrader uit eigen kring is de Britse auteur Salman Rushdie, die met de publicatie van zijn *Satanic verses*, nu inmiddels al weer twaalf jaar geleden, de woede en afkeer van de islamitische wereld over zich afriep. In een boek van de Zuid-Afrikaanse islamitische prediker Ahmed Deedat staat de Arabische tekst van de beroemde Fatwa van imam Khomeini (nr. 53). Het blijkt een korte verklaring te zijn waarin Rushdies leven verbeurd verklaard wordt, zonder de uitgebreide theologische argumentaties waarmee fatwa's (religieus-rechtelijke opinies) gewoonlijk doorspekt zijn, voor de kenners van het islamitisch recht wat teleurstellend. De verleidingen van de geïmporteerde westerse technologie zijn formidabel. Wat televisie, radio, en de cultuur van video en muziekcassettes aan verwoestingen en demoralisering in het islamitische gezin kunnen aanrichten wordt door de onheilsauteurs breed uitgemeten (nr. 34). Een Egyptisch boek uit 1991 bevat een Middeleeuwse tekst tegen het maken van muziek, omdat dat de aandacht van de gelovigen van belangrijker zaken wegneemt. De afbeelding van een trompet en een elektrische gitaar op het omslag maken een wat anachronistische indruk (nr. 32). Dat in een andere context een auteur op het gevaar wijst dat de Israëliische muziekindustrie de authentieke Arabische muziek in gevaar brengt, hoeft niet in tegenspraak te zijn met de leer van de algehele onwenselijkheid van de muziek (nr. 66).

Alle tot nu toe genoemde vormen van kwaad, zowel intern als extern, lijken samen te komen in Israël, de joodse staat die in 1948 met veel geweld werd gegrondvest op de puinhopen van het Britse koloniale rijk. Het probleem van het bestaan van dit *corpus alienum*, met alle

internationale politieke complicaties van dien, geeft het gebied nog een extra sensitiviteit, niet alleen voor de westerse krantenlezer en televisiekijker, maar ook en vooral voor de bewoners zelf van de regio, die zich voortdurend op vernederende wijze geconfronteerd zien met hun machteloosheid. Welke vormen dat kan aannemen in de marginale publicaties die het onderwerp van ‘duistere machten’ zijn, kan gezien worden aan de vele publicaties die facetten van het ‘joodse gevaar’ behandelen.

De koran zelf bevat een vrij groot aantal passages waaruit de vijandschap met de joden blijkt. In de vroege geschiedenis van de islam is dit te herleiden tot de afwijzing door de joden van Medina van de zending van de profeet Mohammad. Het gevolg is dat in die tijd openbaringen op hem zijn neergedaald met een uitgesproken anti-joodse teneur. Door de onveranderlijke aard en integrale toepassing van de koran als normgevende tekst zijn deze passages gemeengoed geworden onder de gelovigen.⁵ Deze heilige teksten bepalen mede de toon die door veel anti-joodse Arabische en Turkse auteurs in hun pamfletten wordt gebruikt (vooral nrs. 56-67). Juist vanwege de koranische autoriteit kunnen zulke teksten niet naar de vereisten van politieke correctheid worden verhuld. Veel van de pamflettisten zijn dan ook niet bereid zich naar Europese en Noord-Amerikaanse mode politiek correct uit te drukken en een onderscheid te maken tussen joden en zionisten. Er is geen sociale controle, zoals bij ons, die het schrijven tegen joden onbeschaafd maakt en het schrijven tegen zionisten minder onbeschaafd. Gesanctioneerd door de talrijke anti-joodse passages in de koran hoeft geen enkele moslim-schrijver zich aan deze westerse conventies te storen. Veel ellende en ongeluk in de regio wordt geweten aan de alomvattende joodse machinaties en oppermachtige zionistische lobbies, een complex van ‘bovenbazen’ waaronder ook de vrijmetselarij en de Rotary begrepen worden. Paradoxaal genoeg is

---

⁵ Een handig overzicht van deze passages wordt gegeven door J.H. Kramers in het onderwerpenregister bij zijn Nederlandse vertaling van *de Koran* (pp. 586-587 in de door Asad Jaber en Johannes J.G. Jansen bewerkte versie, Amsterdam 1992).

misschien juist daardoor de staat Israël een belangrijke factor van eendracht binnen de Arabische wereld geworden. Hoe dit ook zij, het is een feit dat een relatief groot aantal anti-joodse en anti-Israëlsche pamfletten circuleert. Aan de buitenkant van de boeken vallen de verschillende antisemitische stereotypen direct op, de inhoud is ook vrij voorspelbaar, en niet zelden eindigen ze met een oproep van de auteur om de heilige plaatsen in Jeruzalem te bevrijden.

Een drietal boekjes, afkomstig van de straathandel in Cairo, toont aan hoe de 'zionistische entiteit' gewetenloos misbruik maakt van de zwakheid des vlezes van de Arabische man. Speciale, door de Mossad getrainde sex-agentes verleiden Arabische politieke leiders om hen daarna te chanteren, en verspreiden aids onder de moslims als onderdeel van een demoralisatiecampagne (nrs. 65-67).

Een exponent van het anti-zionisme in de islamitische wereld is de voortdurende populariteit van Adolf Hitler, iets wat in westerse ogen een wansmakelijke en zelfs weerzinwekkende indruk maakt. Het feit dat Hitler miljoenen joden liet vermoorden is in de islamitische wereld niet tot in de details bekend, misschien ook omdat men er in het onderwijs weinig woorden aan vuilmaakt. Wat blijft hangen is het vage idee 'dat Hitler tegen de zionisten gestreden heeft', en daarmee heeft hij de status van held verdiend. Bovendien weet vooral de jeugd dat het roepen van 'Hitler, Hitler!' in de westerse wereld als bijzonder pijnlijk ervaren wordt, en dat is mooi meegenomen. Een ander aspect is dat Hitler oorlog heeft gevoerd tegen Groot-Brittannië en Frankrijk, de gehate koloniale machthebbers. Vertalingen van *Mein Kampf* beleven in de islamitische wereld dan ook druk na druk. Twee Arabische vertalingen en de tiende druk van de Turkse vertaling van Mine Toker worden nu aan het publiek getoond.

De gevaren die de islamitische wereld bedreigen lijken zó totaal en overweldigend, dat men zich goed kan voorstellen dat het te laat is om het tij te keren. Toch zijn de meeste van de auteurs van de genoemde boeken geen echte onheilsprofeten. Zij heffen de vinger en waarschuwen met de bedoeling een tegenbeweging op gang te brengen, niet om een onafwendbaar onheil te voorspellen. De auteur

van een van de pamfletten over de Mossad-agentes verwoordt dit misschien wel het beste met zijn vaststelling dat de ‘haviken van onze geheime diensten’ het gevaar gelukkig goed in de gaten hebben en het ergste onheil weten te voorkomen (nr. 67). En zo eindigen veel van deze aanklachten, onthullingen en beschuldigingen met een positieve noot. Uiteindelijk zal het goede zegevieren.

Leiden, 10 november 2000

Jan Just Witkam
Arnoud Vrolijk

CATALOGUS

De hellestraf als sanctie

[1] '*Adāb al-nār*, li-al-šayk Ṣiddīq Ḥasan Kān ; dirāsa wa-šarḥ wa-taqdīm al-Sayyid al-Ġumaylī. 3^e dr., Bayrūt : Dār al-Biḥār, 1993.

8357 B 1

‘De kwelling van het hellevuur.’

Dit is een herdruk van een negentiende-eeuwse evergreen van de Indiase geleerde Muhammad Siddiq Hasan Khan, die overleed in 1889. Aan de hand van een groot aantal koranverzen en uitspraken van de profeet Mohammed wordt een beeld geschetst van de Hel: waar hij zich bevindt, hoeveel toegangspoorten er zijn, wie de hel bevolken, hoe de zondaars eeuwig branden maar niet door het vuur verteerd worden, hoe zij ademen en wat ze eten.

Omslag: een vuurgloed met een duivel met spitse oren en bloeddorlopen ogen en een vallende zondaar met van angst opengesperde ogen. (AV)

[2] 63 *Qiṣṣa min nihāyat al-zālimīn*, ḡam` wa-i`dād Sa`d Yūsuf Abū `Azīz. Al-Qāhira : Dār al-Fağr li-al-Turāt, 1419/1998.

Omslagillustratie: *Ḍiyā` Sa`īda*.

8346 A 22

‘63 verhalen over het uiteinde der misdadigers.’

In drieënzestig verhalen, doorspekt met koranverzen en profetische uitspraken, wordt beschreven hoe een aantal vijanden van de islam in de hel terecht komt en daar gekweld wordt.

Omslag: een vuurgloed met de ‘ijzeren ketting van zeventig el’, die de zeventig jaar zondig leven van de mens symboliseert (koran soera 69, vers 32). In het midden een van pijn vertrokken gezicht. (AV)

[3] *Sakarāt al-mawt `alā al-`āṣī wa-al-kāfir*, ḡam` wa-tartīb Abū Muḥammad Ġamāl b. Muḥammad al-Šāmī. [Ġīza : Maktabat al-Nūr al-Muḥammadī, ca. 1995]. Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī’.

‘De doodsstrijd van de weerspannige en de ongelovige’.

In zeer kort bestek (31 bladzijden) wordt beschreven wat er gebeurt na de dood. Volgens de islam wacht elke dode in zijn graf op de Dag der Opstanding. Iedereen wordt in het graf ondervraagd door de twee engelen, Nakīr en Munkar. Zondaars worden al tijdens hun wachttijd in het graf gepijnigd. De ‘weerspannigen’ die in de titel van het boek genoemd worden zijn zij die zich willens en wetens tegen God verzet hebben.

Omslag: een man met angstig opengesperde ogen verdwijnt in een draaikolk van vuur. (AV)

[4] *Itbāt `Adāb al-qabr wa-su`āl al-Malakayn*, al-Imām al-Ḥāfiz Abū Bakr Aḥmad b. al-Ḥusayn al-Bayhaqī, ḥaqqāqahu wa-`allaqa `alayhi al-Maktab al-Salafī li-Taḥqīq al-Turāt al-Islāmī. Bayrūt : Ḍār al-Ġīl ; al-Qāhira: Maktabat al-Turāt al-Islāmī, 1407/1987. 8251 D 27

‘Het bewijs van de kweeling van het graf en de ondervraging der beide doodsengelen.’

Een moderne uitgave van een middeleeuwse tekst van Abū Bakr Aḥmad b. al-Ḥusayn al-Bayhaqī (994-1066). De tekst gaat over het wachten in het graf op de Dag des Oordeels en de ondervraging door de beide engelen, Nakīr en Munkar.

Omslag: een sinistere scène bij nacht met een vers gedolven graf. (AV)

[4a] *Kumidī-yi Kudāyān : haft kwām-i ākīrat*, niwīšta-i Hūšang Mu`īnzāda. Courbevoie : Ādarkuš, 1379/[2000].

Met vertaalde titel: The comedy of Gods, La comédie des Dieux.

Omslagillustratie: Muḥammad Mudabbir. 8437 C 43

‘De goddelijke komedie. Zeven tableaux uit het hiernamaals.’

In verhaalvorm behandelt deze moderne Perzische auteur, die in ballingschap in Frankrijk woont, de complete islamitische eschatologie.

Omslag: een Jeroen Bosch-achtig Perzisch schilderij van Muḥammad Mudabbir, mogelijk uit de negentiende eeuw. Een voorstelling van het Hiernamaals: op de voorgrond een allesverscheurende slang of draak, links een gekroonde figuur met de tekst 'de Heerser van de Hel', rechts een eveneens gekroonde figuur met de tekst 'de Koning der Kwellings'. Daarachter zielen die branden in de Hel. Sommigen lijken hun lot neutraal te ondergaan. Geheel bovenaan de hemel en zijn bewoners, in wit doodskleed gehuld. Links bovenaan een engel met kroon en vleugels. (AV)

Satan en zijn werken

[5] *Madākil al-Šaytān li-ifsād al-bašar*, li-Ibn Qayyim al-Ğawziyya. Aʿaddahu wa-dabatahu Abū Muḥammad Ašraf b. ʿAbd al-Maqsūd Ibn ʿAbd al-Raḥīm. [Al-Riyāḍ] : Maktabat Ṭabariyya, 1412/1992. (Silsilat al-naḍīr ; 3) 8436 D 12

‘Wegen van de Satan om het mensdom te corrumperen.’

Een klein traktaat van de middeleeuwse auteur Ibn (al-) Qayyim al-Ğawziyya (1292-1350) over de methoden die de duivel gebruikt om de mens ten val te brengen. Het kwaad wordt daarbij in zes klassen onderverdeeld. Onmiddellijk na ongeloof en polytheïsme volgt de introductie van nieuwlichterijen als belangrijkste bron van kwaad in de wereld.

Omslag: de duivel verbeeld als een walmende struik in een science fiction-achtig landschap. Op de voorgrond een kroon, wellicht als symbool van hoogmoed, en een glas met de verboden vrucht van de wijnstok. (AV)

[6] *Al-Aḥrāz al-ʿašara li-al-wiqāya min al-Šaytān*, [Ibn Qayyim al-Ğawziyya] ; ġamʿ wa-taḥqīq Muḥammad ʿAbd al-Ḥakīm al-Qāḍī. Al-Qāhira: Dār al-Ḥadīth, [1989]. (Maktabat Ibn al-Qayyim)

8350 E 101

‘Tien amuletten om zich tegen de Satan te beschermen.’

Een ander werkje van dezelfde auteur als het vorige: Ibn (al-)Qayyim al-Ġawziyya. Het beschrijft de tien krachtigste bezweringsformules en religieuze handelingen om de duivel op afstand te houden. Het betreft meestal het citeren van bepaalde koranverzen. In de band nog een tweede traktaatje over hetzelfde onderwerp.

Omslag: de duivel als wezen van vuur, met kromme neus, ogen als gloeiende kolen en slag tanden. (AV)

[7] *Wiqāyat al-insān min al-ġinn wa-al-šaytān*, Waḥīd `Abd al-Salām Bālī. Al-Qāhira: Dār al-Bašīr, [1987].

Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī’.

8259 C 14

‘Bescherming van de mens tegen de djinn en de duivel.’

Een breed opgezet boek over middelen om zich te verweren tegen zowel de duivel als de djinn. Op pagina 395-6 een handige checklist met herkenningpunten van de duivel, zijn geliefde verblijfplaatsen en zijn werken, alles onder het kopje ‘Ken uw vijand.’

Omslag: pas in de late Middeleeuwen komen we in de westerse kunst afbeeldingen tegen van de duivel als satyr-achtige figuur met hoorns, bokkenpoten en een staart. In de kunst van het Midden-Oosten zijn afbeeldingen van de duivel of van demonen uiterst zeldzaam, maar waar ze voorkomen vertonen ze grote gelijkenis met hun westerse evenknie. De duivel op dit omslag, compleet met hoorns en sik, draagt curieus genoeg een keppeltje. Zijn schedel wordt gespleten door de formule ‘Ik neem mijn toevlucht tot God [tegen de gestenigde Satan].’ (AV)

[8] *Al-šaytān fī Zilāl al-Qur`ān li-al-šayk Sayyid Qutb*, ta`līf `Ukāša `Abd al-Mannān al-Ṭayyibī. [Al-Qāhira] : Maktabat al-Turāt al-Islāmī, [1992]. Omslagillustratie: ‘Abū Ṭālib’.

8344 A 27

‘De duivel in [het boek] “In de schaduw van de koran” van Sayyid Qutb.’

Een overzicht van alle passages die handelen over de duivel en zijn werken die voorkomen in de grote studie over de koran van Sayyid Qutb, de Egyptische voorman en ideoloog van de Moslimbroeders, die in 1966 onder Nasser geëxecuteerd werd.

Omslag: een duivel met hoorntjes, slag tanden, kromme neus, gloeiende ogen en vurig haar. (AV)

Geesten en magie

[9] *Ḥaḳīqat al-ğinn wa-al-šayḳātīn min al-Kitāb wa-al-sunna*, ta' līf Muḥammad `Alī Ḥamd al-Sayyadābī. Al-Qāhira: Dār al-Ḥadīṯ, [1989]. Omslagillustratie: 'Ṭāriq Abū Dikrā'. 8338 B 34

'De waarheid omtrent djinns en duivels in de koran en de soenna.' Volgens de islamitische orthodoxie zijn djinns (geesten) en duivels wezens die uit vuur geschapen zijn en die niet door de mensen gezien kunnen worden. Wel kunnen ze de vorm van dieren of zelfs mensen aannemen. Geesten komen expliciet in de koran voor, dus aan hun bestaan mag niet getwijfeld worden. Dit Egyptische boek geeft een volledig overzicht van de geesten en duivels en hun werken, met veel citaten uit de koran.

Omslag: tafereel van een geestbezwering. Een koperen bekken met vuur en rook. Daar bovenuit stijgt een slang op, een symbool van het demonische. (AV)

[10] *Al-Bayān al-mubīn fī akbār al-ğinn wa-al-šayḳātīn*, li-Ibn Taymiyya ; ḥaḳḳaḳahu [...] Aḥmad Muṣṭafā Qāsim al-Ṭaḥṭāwī, murāğā`at Aḥmad `Abd al-Tawwāb `Awad. Al-Qāhira: Dār al-Faḍīla, [1994]. Omslagillustratie: 'Al-Zuhayrī'. 8357 B 2

'De duidelijke uiteenzetting over berichten omtrent de djinns en de duivels'.

De middeleeuwse Arabische auteur Ibn Taymiyya (1263-1328) staat bekend als een *hardliner* die zich sterk verzette tegen alle vormen van volksgeloof en nieuwlichterij. Onder huidige fundamentalisten is

hij zeer populair. Stellingen van de auteur dat bijvoorbeeld slangen in huis eigenlijk geesten zijn, of dat men een stukje korantekst in water kan weken en vervolgens als medicijn kan gebruiken, behoren dus tot de orthodoxe islam.

Omslag: geesten leven veel onder de grond, bijvoorbeeld in deze onheilspellende druipsteengrot. (AV).

[11] *Al-siḥr wa-al-ḡānn bayn al-Masīhiyya wa-al-Islām*, Muḥammad al-Šafī'ī. Al-'Aḡūza [Al-Qāhira]: Dār al-Šabāb al-'Arabī, [1992].

Omslagillustratie: Kamīs Kalaf.

8304 F 37

‘Magie en djinns tussen christendom en islam.’

Dit werk legt de nadruk op de magie als middel om de djinns onder controle te houden of uit een ziek lichaam te verdrijven. Een curieus theologisch vraagstuk is of de rituele wassing verplicht is na seksuele omgang tussen een mens en een geest. Het laatste deel van het boek bevat een interview met een koptische theoloog genaamd Amba Gregorius, over de rol van de duivel in het christendom.

Omslag: een djinn, afgebeeld als een vrijwel gezichtloze persoon steekt vermanend de wijsvinger op. De kattenkop op de voorgrond suggereert de dierlijke vorm die de djinn kan aannemen. (AV)

[12] *Kayfiyyat zawāḡ al-ḡānn min banī al-insān*, ḡam` wa-tartīb Abū Muḥammad Ḡamāl b. Muḥammad al-Šāmī. [Ġīza, ca. 1995].

Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī’.

8338 B 17

‘Hoe djinns met mensen huwen.’

De mogelijkheid van een huwelijk tussen een mens en een djinn wordt al in de middeleeuwse teksten beschreven. In Egypte komt het regelmatig voor. De auteur verzet zich tegen seksuele omgang met geesten en stelt dat een huwelijk tussen een mens en een geest in juridische zin nietig is. De Groningse arabist Fred Leemhuis schreef een artikel over het onderwerp in het Italiaanse tijdschrift *Quaderni di studi arabi* 11 (1993), pp. 179-192.

Omslag: een huwelijk tussen een mens en een djinn. Zij in maagdelijk wit, hij keurig in *black tie*. De officiële stellingname dat geesten niet gezien kunnen worden biedt kunstenaars weinig ruimte, en de tekenaar grijpt terug op oeroude ideeën over demonen als wezens met bokkenhoorns, spitse oren en een harig gezicht. (AV)

[13] *Ṭarīqat ikrāğ al-ğānn min ġism al-insān*, ġam` wa-tartīb Abū Muḥammad Ġamāl b. Muḥammad al-Šāmī. [Ġiza, ca. 1995].

Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī’.

8338 B 9

‘Methode voor het uitdrijven van djinns uit het menselijk lichaam.’ Dit boek heeft het exorcisme als onderwerp, het uitdrijven van duivels. De auteur stelt dat het uitspreken van magische formules het kwaad alleen maar verergert en dat men het meeste baat heeft bij het uitspreken van geselecteerde koranpassages.

Omslag: een zieke man in de greep van een duivel met spitse oren met ring, hangsnor en puntbaardje. De dode tak kan duiden op het onherbergzame landschap waar de geesten verblijven. (AV)

[14] *Ḥiwār sākīn ma`a ġinn muslim wa-ğinn masīhī*, Muḥammad `Abduḥ Mağāwirī. Al-Manšūra: Maktabat al-Īmān, 1416/1995.

Omslagillustratie: ‘Sulṭān.’

8338 B 16

‘Verhitte discussie met een islamitische en een christelijke djinn.’ Bij het uitdrijven van geesten uit een ziek lichaam is het zogenaamde Lichtvers uit de koran een zeer krachtig wapen: ‘God is het licht der hemelen en der aarde...’ (koran soera 24, vers 35), net als het Troonvers, ‘... Zijn zetel is uitgebreid over de hemelen en de aarde ...’ (koran soera 2, vers 255). Een kunststukje van de auteur is het bekeren tot de islam van een christelijke djinn genaamd Ġirğis (Georgius, Joris).

Omslag: de verschrikkingen van de hel liggen vervat in de gelaatsuitdrukking van deze duivel. (AV)

[15] *Abnā' Ādam min al-ğinn wa-al-šayqātīn*, Muḥammad Munīr Idlibī. Dimašq: Dār al-Aḥālī, 1993.

(Silsilat al-Islām alladī yağhalūn ; 2)

8279 C 15

‘Mensenkinderen onder de djinn en de duivels.’

Een geheel ander geluid is afkomstig van deze Syrische schrijver. Met behulp van de koran en de traditie van de profeet Mohammed onderbouwt hij de stelling dat het bestaan van duivels en geesten op volksgeloof en fantasie berust. Hij beschouwt ‘exorcisten’ als zakkenvullers en citeert met verbijstering de woorden van de Egyptische sjeik Ša`rāwī, die het gebruik van magie niet alleen mogelijk maar ook wenselijk acht (p. 347).

Omslag: ondanks de positivistische toon van dit boek heeft de uitgever gekozen voor een wat griezelige voorstelling met een half aangevreten, blind gezicht en een vogelverschrikker. (AV)

[16] *Ta`ğīl al-manfa`a fī bayān al-šurūr al-arba`a, al-siḥr wa-al-ḥasad*, ta`līf `Abd al-Muḥsin al-Ruwayšid. Al-Kuwayt : Maktabat al-Imām al-Daḥabī, 1999.

Omslagillustratie: Markaz al-Maḳtūtāt wa-al-Turāt wa-al-Waṭā`iq, al-Kuwayt.

8438 B 3

‘Het onmiddellijk profijt van een uiteenzetting over de vier kwaden, de magie en de afgunst.’

Deze publicatie uit Koeweit legt uit wat men kan doen om zich te verweren tegen afgunst. Middels magie kan een jaloers iemand grote schade toebrengen aan iemand die meer zegeningen van God ontvangen heeft dan hijzelf. Een krachtige amulet is soera 113 van de koran, ‘de Doorbraak’: ‘Zeg: Ik zoek toevlucht bij de Heer van de doorbraak voor het kwaad van dat wat Hij geschapen heeft en voor het kwaad van een stikdonkere nacht wanneer hij opdoemt en voor het kwaad van haar die op de knopen blazen en voor het kwaad van een afgunstige in zijn afgunst.’

Omslag: de tekst van soera 113 staat afgebeeld op een soort planeet, cirkelend rondom de zon. (AV)

[17] *Ma`lūmāt hāmma ḥawl adā al-ġinn*, `Abd Allāh al-Ḥaddād. [Al-Kuwayt : s.n.], 1416/1995. (Silsilat Min adā al-ġinn ; 1)

Omslagillustratie: ‘Kālīd Ibrāhīm’.

8435 F 40

‘Belangrijke informatie over de schadelijkheid van de djinn.’

Magie bestaat en werkt wel degelijk, maar God heeft de mensen verboden om er gebruik van te maken. De schrijver verwerpt het dragen van kleine korans als amulet, handlezen, koffiedikkijken en seances met geesten.

Omslag: afbeelding van een verboden geestenbezwinging met een bekken met gloeiende kolen. (AV)

[18] *Taḥṣīnāt al-insān min al-ḥasad wa-al-siḥr wa-al-ġānn*, Maḡdī Muḥammad al-Šahāwī. Al-Qāhira : Maktabat al-Qur’ān, [1991].

Omslagillustratie: ‘Ġalāl `Ubāda.’

Privécollectie

‘Bescherming van de mens tegen de afgunst, magie en de djinn.’

Veel wetenswaardigheden om zich op religieus correcte wijze te beschermen tegen de vloek van de jaloezie (‘het boze oog’), magie en geesten. Het boek bevat een korte lijst met alle manieren waardoor de Satan toegang krijgt tot het hart van de mensen. De inhoud vertoont sterke overeenkomsten met de christelijke ‘hoofdzonden’: woede, begeerte, afgunst, gierigheid, gulzigheid, kwaadspreken, hovaardij etc. Als remedie een aantal toepasselijke koranpassages.

Omslag: een kunstzinnige voorstelling waarin prominent het ‘Fatimahandje’ voorkomt, een populair afweermiddel tegen het Boze Oog. (AV)

[19] *Burōng: suatu analisis historis fenomenologis dan hubungannya dengan Animisme, Dinamisme, dan Hinduisme dalam Masyarakat Islam Aceh*, Husainy Isma’il. Jakarta : Penerbit Erlangga, 1990.

Privécollectie

‘De boze geest Burōng : een historisch fenomenologische analyse en de relatie tot het animisme, dynamisme en hindoeïsme in de islamitische samenleving van Atjeh.’

Burōng is de boze geest van een vrouw die tijdens de bevalling gestorven is, een wijdverbreid volksgeloof in het streng islamitische Atjeh (Indonesië). De auteur koppelt het verschijnsel aan de voorgangers van de islam in Atjeh, zoals het animisme en het hindoeïsme.

Omslag: Disney-achtige voorstelling van kwade geesten. (AV)

[20] *Menyingkap rahasia alam jin dan selukbeluknya*, oleh Mushthofa Ashur, alih Bahasa Ladzi Safrony. Surabaya : Bintang Timur, 1994. Privécollectie

‘Onthulling van de geheimen van de wereld van de djinn en hun eigenschappen.’ Oorspronkelijk een Arabisch werk door Mustafa `Ašur, hier in Indonesische vertaling. De auteur behandelt het bestaan van de duivel en de djinn aan de hand van passages uit de koran en de traditie van de profeet Mohammed. De Arabische teksten zijn voorzien van een vertaling in het Indonesisch.

Omslag: voorstelling van een eerder Chinees dan Indonesisch aandoende persoon in meditatieve zithouding. Tussen de gevouwen handen een brandend wierookstokje. Om hem heen verscheidene, door hem opgeroepen geesten. (AV)

De Antichrist

[21] *Al-`ālam yantaziru talāṭan: [al-Mahdī al-muntaẓar, `Īsā b. Maryam, al-Masīḥ al-Dağğāl]*, ġam` wa-tartīb wa-ta`līq Abū Muḥammad Ġamāl b. Muḥammad al-Šāmī. [Ġīza : Maktabat al-Nūr al-Muḥammadī, 1993]. Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī.’

8338 B 15

‘De wereld verwacht [de verschijning van deze] drie: de verwachte Mahdi, Jezus Zoon van Maria en de Antichrist.’

De *Dağğāl* of Antichrist komt niet in de koran voor. Volgens de overgeleverde uitspraken van de profeet Mohammed en de daarmee verbonden populaire eschatologie van de islam zal de Antichrist tegen het Einde der Tijden verderf over de aarde brengen en als een tiran regeren, voordat hij uiteindelijk verslagen wordt. Degene die hem verslaat is volgens sommigen de profeet Jezus, zoon van Maria, en volgens anderen de *Mahdī*, een messianistische figuur die afstamt van de familie van de profeet Mohammed.

Omslag: afbeelding van de Antichrist, die volgens de overlevering slechts één oog heeft en die op zijn voorhoofd het woord *kāfir*, ‘ongelovige’, heeft staan. Over hem dalen neer een zwaard, de koran en een lauwerkrans. (AV)

[22] *Mādā ta`rifu `an al-Masīh al-Dağğāl?*, `Ātif Lammāda. [Al-Qāhira] : Al-Dār al-Dahabiyya, [1996]. Omslagillustratie: ‘Mağdī Bakr.’ Privécollectie

‘Wat weet u van de Antichrist?’

Dit boek stelt zich zeer nadrukkelijk op het standpunt dat het de profeet Jezus, zoon van Maria, is die de Antichrist uiteindelijk verslaat. Op pp. 24-25 staat een beschrijving van het uiterlijk van de Antichrist. Een opvallend aspect is dat zijn volgelingen voornamelijk joden zullen zijn (pp. 93-106).

Omslag: volgens de uitspraken van de profeet Mohammed zal de Antichrist water en vuur brengen. Tussen beide elementen een gedeelte van het gezicht van de Antichrist, éénogig en met het woord ‘ongelovige’ tussen de wenkbrauwen. (AV)

[23] *Al-Kuyūt al-kaḥfiyya bayn al-Masīh al-Dağğāl wa-asrār Muṭallat Barmūdā wa-al-qṭbāq al-tā`ira : taḥdīr li-al-bašariyya ġam`ā`an!*, Muḥammad `Īsā Dāwūd. Al-Qāhira : Dār al-Bašīr, [1994]. Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī.’ 8338 B 4

‘De geheime draden [verbanden] tussen de Antichrist, de Bermudadriehoek en de vliegende schotels : een waarschuwing aan de gehele mensheid!’

Het onverklaarbare verschijnsel van de vliegende schotels blijkt te herleiden tot de Bermudadriehoek, waar de Antichrist zijn verblijfplaats heeft. Een bewering van meer algemene politieke strekking is dat de Antichrist het speciaal op Egypte voorzien heeft en dat hij bij het ondermijnen van Egypte vooral gebruik maakt van joodse samenzweringen (p. 103).

Omslag: een hand (van de Antichrist) bespeelt de wereld als een marionet. (AV)

[24] *Dajjal : Nabi palsu*, M.A. Jaya. [S.l. : s.n, ca. 1994].

Privécollectie

‘De Antichrist : de valse profeet.’

Indonesisch stripverhaal over de komst van de Antichrist.

Omslag: op de voorgrond de éénogige Antichrist in ketenen met op zijn voorhoofd de Arabische letters K-F-R (“Ongelovige”). Op de achtergrond de echte Messias, de profeet Jezus zoon van Maria.

(AV)

De koran als afweermiddel

[25] *Al-Mahdī al-muntazar wa-ad`iyā` al-Mahdiyya*, ġam` wa-tartīb Muḥammad Bayyūmī. Al-Manṣūra : Maktabat al-Īmān, 1416/1995.

Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī.’

Privécollectie

‘De verwachte Messias en de claims van de Messianisten.’

De auteur stelt dat de Messias voortkomt uit het geslacht van de profeet Mohammed via diens kleinzoon Al-Ḥasan (gest. ca. 670), maar bestrijdt de opvatting van de Sji`ieten dat de Verborgene Imam de Messias is. Hij noemt de Sji`a de ‘Messianisten’ (Al-Mahdiyya) Omslag: de in het wit geklede figuur is de Messias. In zijn handen draagt hij een koran met op de band het dogma van de Eenheid van God: ‘Lā Ilāha illā Allāh’. De koran dient als afweermiddel tegen de

Antichrist, die op de grond ligt met een zwaard in de borst geplant.
Let op de gele kledingstukken van de Antichrist: in de middeleeuwse islam was geel de voorgeschreven kleur voor joden. (AV)

[26] *Kayf tantaṣiru `alā al-ṣaytān?*, ḡam` wa-tartīb Abū Muḥammad Ḡamāl b. Muḥammad al-Šāmī. [Ġīza : Maktabat al-Nūr al-Muḥammadī, ca. 1995]. Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī.’

8338 B 11

‘Hoe overwint u de Satan?’

De auteur waarschuwt tegen het wroeten van de Boze, zelfs in rituele handelingen zoals het verrichten van het gebed of het oplezen van de koran. Op het omslag deinst de duivel machteloos terug voor het stralende licht van de koran. Zie de reproductie op het omslag. (AV)

[27] *Al-`ilāğ al-rabbānī li-al-siḥr wa-al-mass al-ṣaytānī*, ta’līf Mağdī Muḥammad al-Šahāwī. Al-Qāhira : Mu’assasat Badrān, [1994].

Omslagillustratie: ‘Abū al-Ġār.’

8338 B 1

‘De Goddelijke therapie tegen magie en de “Aanraking door de duivel”.’

De auteur verwerpt het aanroepen van de djinn of het gebruik van amuletten om ziekten te genezen. De koran is de beste medicijn.

Voor de genezing van kanker wordt aanbevolen om gedurende één maand een aantal geselecteerde koranpassages op te lezen.

Op het omslag wordt een geestenbezwering door middel van vuur en gloeiende kolen ontmaskerd in het stralende licht van de koran. (AV)

[28] *I`lām al-insān bi-asbāb al-ḥifz wa-al-nisyān*, Abū Hārūn `Īsā b. Šarīf al-Yamānī. Al-Šāriqa, al-Imārāt : Maktabat al-Šahāba, [ca.

1997].

8435 D 60

‘Onderricht der mensen omtrent de oorzaken van het onthouden en het vergeten.’

Honderd wenken voor de verwerving van kennis, in het bijzonder die van de koran. De juiste geestelijke instelling en het vermogen om tijd

goed in te delen zijn belangrijk, maar ook het gebruik van bepaalde voedingsmiddelen zoals honing of knoflook kan het concentratievermogen vergroten. Het luisteren naar muziek of zang is echter zeer schadelijk. Niet alleen is het moreel verwerpelijk, het tast ook het denkvermogen aan. (AV)

Het Secularisme en het Modernisme

[29] *Al-`awāṣim min qawāṣim al-`almāniyya*, ta'liḥ `Umar `Abd Allāh Kāmil, qara'ahu [...] `Abd al-Ṣabūr Ṣāhīn. Al-Qāhira : Maktabat al-Turāt al-Islāmī, 1414/1998. 8336 B 50

‘De behoeders voor de rampen van het secularisme.’

Een felle aanklacht tegen de werken van drie schrijvers die een modernistische interpretatie voorstaan van de koran en de Traditie van de Profeet: `Alī Ḥarb, Naṣr Ḥāmid Abū Zayd (nu Cleveringa-hoogleraar in Leiden) en Mohammed Arkoun. De Saoedische auteur is directeur van een islamitisch cultureel centrum in Djeddah dat valt onder de *Rābīṭa*, de ‘Muslim World League’, een grote Saoedische organisatie voor islamitische geloofsverbreiding.

Omslag: de gifslang is illustratief voor de gevaren van het secularisme. (AV)

[30] *Kalimatunā fī al-radd `alā “Awlād ḥāratinā” [li-]Naḡīb Maḥfūz*, `Abd al-Ḥamīd Kišk. Al-Qāhira : Al-Mukṭār al-Islāmī, [ca. 1990]. Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī.’ 8269 B 11

‘Een woord onzerzijds als repliek op “De kinderen van Gabalawi” [van] Nagieb Mahfoez.’

Aanklacht van de populaire, blinde Caireense volksprediker Sjeik Kisjk (1933-1996) tegen een boek van Nagieb Mahfoez, dat jarenlang verboden is geweest omdat het een allegorische beschrijving bevatte van de grote monotheïstische godsdiensten. Onlangs werd het in het Nederlands vertaald door Richard van Leeuwen en Djûke Poppinga.

Omslag: de blinde sjeik Kisjk hanteert de koran en een pen in de vorm van een lans als wapens tegen Nagieb Mahfoez. Mahfoez vertrapt een spiegel of plaquette waarop het woord ‘Nopil’, een verwijzing naar diens Nobelprijs voor de literatuur in 1988. In 1994 raakte Mahfoez ernstig gewond bij een aanslag door een islamitische fundamentalist. (AV)

[31] *Al-āyāt al-bayyināt li-mā fī asqātīr al-Qimnī min al-ḍalāl wa-al-kurāfāt*, bi-qalam `Umar `Abd Allāh Kāmīl, qara’ahu [...] Yaḥyā Ismā`īl. Al-Qāhira : Maktabat al-Turāt al-Islāmī, 1418/1997.
Omslagillustratie: ‘Yaḥyā `Abduh.’ 8335 B 35

‘De duidelijke koranverzen over de dwaalleer en de verzinsels in de Mythen van Al-Qimnī.’

Boek van een Saoedische schrijver (zie ook no. 29) tegen de Egyptische auteur Sayyid Maḥmūd al-Qimnī, die in zijn werken een secularistisch getinte beschrijving geeft van de allervroegste geschiedenis van de islam. Het woord ‘Mythen’ in de titel duidt op een werk van Al-Qimnī, ‘De mythe en het [islamitisch literair] erfgoed’ (1993).

Omslag: een koran met verblindend licht, neerdalend op het hoofd van een duivelsfiguur met gespleten tong, vlamme haren en in plaats van neus en ogen een spin in zijn web. (AV)

Verboden genotsmiddelen

[32] *Kašf al-ġītā` an ḥukm samā` al-ġinā`*, li-Ibn Qayyim al-Ġawziyya, taḥqīq Rabī b. Aḥmad Kalaf. Al-Qāhira : Maktabat al-Sunna, 1411/1991. Omslagillustratie: ‘Ġāb Allāh.’ 8338 B 31

‘Het wegnemen der sluier van het oordeel over het luisteren naar gezang.’

Toen de middeleeuwse auteur Ibn Qayyim al-Ġawziyya (1292-1350) dit traktaat tegen de muziek schreef had hij vooral de soefi’s (islamitische mystici) op het oog, die in hun seances veel gebruik

maken van muziek en zang. Het orthodoxe standpunt is dat muziek verboden is omdat het frivool is en de aandacht van serieuze zaken afhoudt. Grappig is dat sommige van de muziekinstrumenten die op het omslag door het hellevuur verteerd worden, zoals de elektrische gitaar, in de tijd van de schrijver nog niet bestonden. (AV)

[33] *Fatāwā al-kamr wa-al-mukaddirāt*, li-Aḥmad Ibn Taymiyya, i`dād wa-ta`līq Abū al-Mağd Ḥarik. [Al-Qāhira] : Al-Kawtar, Dār al-Bašīr, [1985]. Omslagillustratie: ‘Al-Aṣ`al.’ 8257 C 35

‘De fatwa’s over wijn en verdovende middelen.’

Een bundel met fatwa’s ofwel rechtsgeleerde opinies over het gebruik van wijn en verdovende middelen, door de middeleeuwse Syrische auteur Ibn Taymiyya (1263-1328). Het verbod op het drinken van wijn is onder de islamitische schriftgeleerden nooit een punt van discussie geweest. Het verbod van verdovende middelen zoals hasjiesj of opium is nooit zo strikt geweest, omdat de koran het niet expliciet verbiedt.

Omslag: een man met doodshoofd, gekleed in gangbare westerse kledij, rookt een waterpijp met waarschijnlijk hasjiesj of opium. Hij is omringd door een cognacglas en drankflessen. Een aardig anachronisme: noch de flessen, noch de waterpijp bestonden in de dagen van de auteur. (AV)

[34] *Al-iğhāz `alā al-tilfāz*, ta`līf Muḥammad b. Aḥmad al-Muqaddam. Makka al-Mukarrama, Dār Ṭība al-Kaḍrā` ; al-Qāhira : Dār al-Šafwa, 1420/1999. 8436 D 61

‘De genadeslag aan de televisie.’

Een Saoedisch traktaat tegen de corrumperende invloed van de televisie. De vergelijking van de tv met ‘de éénogige, leugenachtige Antichrist’ (p. 96) doet sterk denken aan het ‘blauwe oog van de duivel’ van de orthodoxe protestanten. Op andere plaatsen wordt de TV een ‘elektrische drug’ genoemd en een ‘elektronische

kolonisator', een ondubbelzinnige verwijzing naar de ongewenste import van westerse waarden.

Op de band van het boek wordt een televisietoestel door de bliksem getroffen. (AV)

[35] *Menyingkap 40 karakter jahiliyah*, oleh Abu J. Rifqi Al-Hanif. Surabaya : Penerbit "Karya Ilmu", [1993]. Omslagillustratie: Saiful Arief Tanjung. Privécollectie

'Het zichtbaar maken van veertig onislamitische karakters.'

Een Indonesisch boek over veertig verschillende vormen van onislamitisch gedrag. De gebruikte term is 'jahiliyah',

'onwetendheid', in het algemeen de benaming van de tijd vóór de introductie van de islam in het Arabisch schiereiland.

Omslag: een poel van verderf met lichte vrouwen, drank, kaartspel en vechtpartijen. (AV)

Vrouwen

[36] *Al-nisā' aḥqar ahl al-Nār*, al-mu'allif Muḥammad 'Abd al-Malik al-Zuḡbī. Al-Manṣūra : Maktabat Fayyād, [1997].

Omslagillustratie: 'Īhāb Mar'ī.'

8338 B 14

'Vrouwen vormen de meerderheid van de bewoners van de hel.'

De auteur, verbonden aan de Saoedische Muslim World League, citeert talrijke tradities van de profeet Mohammed om vrouwen te helpen bij een deugdelijke levenswandel. Dat deze hulp voor vrouwen meer noodzakelijk is dan voor mannen blijkt uit de titel van dit boek, een parafrase van een traditie die opgetekend is door Bukārī (810-870): 'Mij werd het Vuur (de Hel) getoond en zie, de meesten van zijn bewoners zijn vrouwen' (zie A.J. Wensinck, *Concordance [...]*, VII, p. 35).

Omslag: ongesluierde vrouwen in doodshemd hangen aan kettingen in het hellevuur. De voorste vrouw wordt daarnaast nog aan stukken gescheurd door de duivel in de vorm van een slang. (AV)

[37] *Al-mar'a wa-di'āb taknuq wa-lā ta'kul*, katabahu Abū `Abd al-Raḥmān Ibn `Aqīl al-Zāhirī. [Al-Riyād], 1411/1991. Privécollectie

‘De Vrouw en de wolven die wurgen maar niet eten.’

De ‘wolven die wurgen maar niet eten’ slaan op de goedkope behoeftes die geen werkelijke bevrediging schenken. Vrouwen hunkeren naar juwelen, parfum en mooie jurken, en het is de taak van vaders en echtgenoten om het zwakke geslacht in toom te houden.

Omslag: diamanten, niet als ‘a girl’s best friend’, maar als de bloederige beet van een weerwolfachtig monster. De twee diacritische punten op de laatste letter van het woord ‘vrouw’ zijn bloeddruppels die uit de bek van het monster druipen. (AV)

[38] *Laḥm al-rāqīṣa wa-‘abdat al-Šaytān : sirr walīmat al-ḡins al-ḡamā’ī allatī intahat bi-ṭahw al-rāqīṣa wa-tawzī’ laḥmihā ‘alā al-fuqarā’*, Su`ād Ḥ. . [S.l. : De auteur, 1997]. (Qaḍāyā sākinā ; 1)

Omslagillustratie: Hišām Muṣṭafā.

8338 B 35

‘Het vlees van de danseres en de slavin van Satan : het geheim van de groepsseks-orgie die eindigde met het koken van de danseres en het verdelen van haar vlees onder de armen.’

De vrouwelijke auteur, die onder de naam Su`ād Ḥ. schrijft, leeft volgens het boek in Frankrijk. Zij schreef dit nogal expliciete werk als een waarschuwing aan jongeren die drugs gebruiken of ‘een leven leiden gebaseerd op gebruiken en gewoonten die vreemd zijn aan onze samenleving’, meer in het bijzonder de Satansdienst, die afkomstig is uit ‘Amerika, Europa en Israël.’ De titel doet denken aan de bekende juristenraadsels, die in de loop der eeuwen het onderwijs in de islamitische Wet hebben opgevrolijkt (bijvoorbeeld: ‘Wie is de prediker, die bij het grote offerfeest ons voorgaat in het gebed en daarna als offerdier geslacht kan worden?’). Omslag: een dansende vrouw in SM-kleding, met een parelketting met kruis en

een tatoeage van een pentagram, wordt van achteren op haar oren gekust door een duivelsfiguur, omringd door vlammen. (AV)

[39-40] *Tanbīh al-ġāfilāt min al-nisā' al-mutabarrigāt*, ta'līf Muḥammad Kālīd al-Mi'mārī. Al-Qāhira : Maktabat al-Turāt al-Islāmī, [1992]. Omslagillustratie (van nr. 40): 'Al-Zuhayrī.'

Privécollectie

'Waarschuwing aan de onwetenden onder de vrouwen die zich schaamteloos gedragen.'

'Schaamteloos gedrag' vertoont bijvoorbeeld een vrouw die ongesluierd of met een te dunne sluier het huis verlaat, midden op de weg loopt en de aandacht trekt van andere mannen dan haar echtgenoot. Het is de taak van alle mannelijke verantwoordelijken (echtgenoten, vaders, ooms, broers etc.) om hieraan paal en perk te stellen.

De omslagen vertonen de vlecht van een vrouw, en hoe deze, in combinatie met sieraden, kan veranderen veranderen in een slang. De impliciete boodschap is dat haartooi bedekt moet worden. (AV)

Islamitische dictators

[41] *Abraha al-ġadīd : al-raġul alladī istabāḥa dimā' al-muslimīn wa-arāda an yaḥriq al-Ka'ba*, `Abd al-Mun'im Qindīl. [Al-Qāhira] : Maktabat al-Turāt al-Islāmī, [1987]. Omslagillustratie: 'Aḥmad `Abd al-`Azīz.'

8334 F 7

'De moderne Abraha : de man die moslims vogelvrij verklaarde en de Ka'ba in de as wilde leggen.'

Volgens de islamitische traditie was Abraha een christelijke koning uit Zuid-Arabië of Ethiopië, die rond 570 AD Mekka en de Ka'ba aanviel. De moderne Abraha is Khomeini, volgens dit boek de aanstichter van een ernstig incident tijdens de Hadj-bedeftvaart van 1986: Iraanse pelgrims begonnen een demonstratie en veroorzaakten ongeregelheden, waarop de Saoedische politie hard ingreep. Er

vielen 402 doden en 649 gewonden. Het voorval werd in de gehele soennitisch-islamitische wereld hoog opgenomen. Omslag: op de voorgrond Khomeini met een bebloede dolk in de hand. Op de achtergrond de Ka'ba, omringd door een grote mensenmenigte. Tussen de twee voorstellingen een grote bloedvlek. (AV)

[42] *Hitlir al-šarq wa-baḷtaḡī al-`Irāq wa-liṣṣ Baḡdād*, Ḥilmī Muḥammad al-Qā`ūd. Al-Qāhira : Dār al-`I`tiṣām, [1990]. Omslagillustratie: 'Al-Zuhayrī.' 8266 C 27

'De Hitler van het oosten, de gangster van Irak en de dief van Bagdad.'

Een Egyptische publicatie, verschenen tijdens Saddam Huseins bezetting van Koeweit (augustus 1990 – februari 1991). Omslag: Saddam Husein afgebeeld met hakenkruis, Duits Maltezer kruis en een ijzeren bal met ketting. Onder zijn voeten een gescheurde en bebloede Koeweitse vlag. In Saddams hand de gecombineerde vlaggen van de Verenigde Staten, de Sowjetunie, Groot-Brittannië en Israël, landen die medeplichtig geacht worden aan de bezetting van Koeweit. (AV)

[43] *Miḥnat al-kaḷiḡ wa-mawqif Miṣr wa-al-Su`ūdiyya wa-al-bilād al-islāmiyya*, Aḥmad `Umar Hāšim. Al-Qāhira : Maktabat al-Turāt al-Islāmī, [1991]. Omslagillustratie: 'Yaḥyā `Abduh.' 8338 B 19

'De beproeving van de Golf en het standpunt van Egypte, Saoedi-Arabië en de islamitische landen.'

In deze studie van de Golfoorlog (augustus 1990 – februari 1991) bekijkt de auteur, vice-president van de Azhar-universiteit in Cairo, de kwestie vanuit het standpunt van het islamitisch internationaal recht. Hoe dienen islamitische landen met elkaar om te gaan? Het bredere, mondiale aspect wordt buiten beschouwing gelaten.

Omslag: de samengesmolten armen van Egypte en Saoedi-Arabië stuiten de klauwhand van Irak, die zich begerig uitstrekt naar Koeweit. (AV)

[44] *Ḥamāh : ma'sāt al-`aṣr allatī fāqat mağāzir Ṣabrā wa-Ṣatīlā*, [zonder auteur]. Al-Qāhira : Dār al-I'tisām, [1984].

Omslagillustratie: (onleesbaar gesigneerd). 8252 A 17

‘Hama : de tragedie van deze tijd die erger is dan de slachtpartijen van Sabra en Shatila.’

Begin februari 1982 brak in Hama, Syrië, een opstand uit van de fundamentalistische Moslimbroeders. President Hafez al-Asad gaf de Syrische luchtmacht de opdracht om Hama plat te bombarderen en smoorde zo de opstand in bloed. De titel verwijst naar de Palestijnse vluchtelingenkampen Sabra en Shatila, die enkele maanden later werden uitgemoord door Libanese christelijke milities met rugdekking van het Israëlische leger. Het op één lijn stellen van Asad en de Arabische erfvijand is natuurlijk zeer beledigend.

Omslag: een sinister kijkende Asad met bloed aan zijn handen kijkt over zijn schouder naar de rokende puinhopen van Hama. (AV)

Terrorisme

[45] *Ġamā`āt al-takfīr fī Miṣr : al-uṣūl al-tārīkiyya wa-al-fikriyya*, bi-qalam `Abd al-`Azīm Ramaḍān. [Al-Qāhira] : Al-Hay'a al-Miṣriyya al-`Āmma li-al-Kitāb, 1995. Omslagillustratie: Aḥmad `Abd al-Ġaffār. 8318 B 2

‘Islamitische extremistische groepen in Egypte : historische en ideologische grondslagen.’

Een uitgebreide Egyptische studie over een zeer gevoelig onderwerp, het islamitisch extremisme in Egypte onder Sadat en Moebarak (1970-1995). Het boek heeft een hoog ‘officieel’ gehalte: het is uitgegeven door de Egyptische staatsuitgeverij en de auteur, een bekende intellectueel en tv-persoonlijkheid, heeft zitting in tal van

hoge regeringscommissies en adviesorganen op het gebied van geschiedenis, cultuur en wetenschap.

Omslag: een foto van de aanslag op president Anwar al-Sadat in 1981. (AV)

[46] *Al-irhāb*, Faraġ Fūda. [Al-Qāhira : de auteur, 1993].

Omslagillustratie: ‘‘Abd al-‘Āl.’ Omslagillustratie achterzijde: ‘Ġawdat Kalīfa.’

803 G 45

‘Het terrorisme.’

De auteur stelt de extremistische islamitische bewegingen in Egypte aan de kaak vanwege hun gewelddadigheid en hun zelfverrijking via islamitische investeringsmaatschappijen. Hij roept op tot een harde aanpak binnen het bestaande wettelijke kader en geeft ook zéér voorzichtige suggesties voor de versterking van de democratie in Egypte. Faraġ Fūda werd in 1992 vermoord door een extremist.

Omslag voorzijde: een cartoon van de archetypische islamitische fundamentalist, kaalgeschoren met lange baard, met sandalen en een Afghaanse ‘qamees-shalwar’, overgehouden van de dagen bij de Mujahedin. De blinddoek, de ketting en de bloedspatten suggereren de toepassing van blind geweld.

Omslag achterzijde: een met bloed bespat portret van de vermoorde schrijver. (AV)

[47] *Qabl al-suqūṭ*, Faraġ ‘Alī Fūda. 10^e druk, [Al-Qāhira : de auteur, 1992]. Omslagillustratie: (onleesbaar geschreven). 8296 A 30

‘Vóór de val.’

In dit wat oudere boek van dezelfde schrijver, oorspronkelijk verschenen in 1985, worden de gevaren van het islamitisch extremisme geschetst. Een opvallend voorbeeld zijn de vier eerste kaliefen van de islam, van wie er drie door de hand van extremisten omkwamen. Een groot deel van het boek is gewijd aan de sombere situatie in de ‘islamitische’ Soedan van Nimeiry. Zou het in Egypte ook zo ver kunnen komen?

Omslag: een typische Egyptische volkswrouw met op het hoofd het woord 'Egypte' wordt bedreigd met een pistool en staat op het punt in de afgrond te vallen. Op de achtergrond een volle maan en een gordijn van bloed. (AV)

[48] *Al-mutaṭṭarrifūn : istabāḥū dimā' al-muslimīn wa-qatalū al-nisā' wa-al-aṭfāl wa-al-musta'minīn*, ta' līf `Umar `Abd Allāh Kāmil, qara'ahu wa-qaddama lahu Yūsuf al-Qaraḍāwī. Al-Qāhira : Maktabat al-Turāt al-Islāmī, 1419/1998. (Al-kawāriḡ al-ḡudad). 8338 C 23

'De extremisten : zij verklaarden de moslims vogelvrij en doodden vrouwen, kinderen en buitenlandse gasten.'

Op 17 november 1997 werden in de tempel van Hatsjepsoet bij Luxor (Opper-Egypte) 58 toeristen vermoord door islamitische extremisten. Dit boek uit 1998 werd weliswaar geschreven naar aanleiding van dat incident, maar schetst toch in meer algemene termen de gevaren van het islamitisch extremisme. De tekst is van de Saoediër `Umar `Abd Allāh Kāmil, het voorwoord van de bekende gematigde Egyptische islamgeleerde Yūsuf al-Qaraḍāwī. Beide auteurs zijn verbonden aan de conservatieve Muslim World League, een door Saoedisch geld gefinancierde organisatie.

Omslag: op de achtergrond de tempel van Hatsjepsoet bij Luxor. Op de arm met zwaard de tekst van koran soera 5, vers 32: '... dat wie een ziel doodt anders dan wegens een andere ziel of wegens verderfbrenging op aarde is alsof hij gedood had de mensen altezamen.'

Buitenlandse ideologieën

[49] *Al-šuyū`iyya : kulāṣat kull ḍurūb al-kufr wa-al-mūbiqāt wa-al-šurūr wa-al-`āhāt*. Aḥmad `Abd al-Ġafūr `Aṭṭār. [Bayrūt?] : Dār al-Andalus, 1400/1980. 8172 C 14

'Het communisme : het toppunt van alle soorten ongeloof, zondigheid, slechtheid en ziekelijkheid.'

De Saoedische auteur beschouwt het communisme als een list van de duivel. De Arabische landen kunnen de strijd tegen het communisme niet alleen aan, de steun van Europa en Amerika is onontbeerlijk.

Omslag: een harige (?) duivel met puntstaart, verscholen achter hellevuur en een hamer en sikkel. (AV)

[50] *Al-muslimūn wa-al-Rūs yuqarrirūn maṣīr al-`ālam*, Muḥammad Ġalāl Kišk. Al-Qāhira : Maktabat al-Turāt al-Islāmī, 1410/1990.

Omslagillustratie: ‘Ġāb Allāh.’

8335 B 32

‘De moslims en de Russen bepalen het lot van de wereld.’

De Egyptische auteur Muḥammad Ġalāl Kišk bespreekt de situatie van de zojuist ontstane islamitische republieken in het zuiden van de voormalige Sowjetunie, en uit zijn wantrouwen ten opzichte van de politiek van Gorbatsjow.

Omslag: de Russische beer aan de Bosporus. (AV)

[51] *Al-tabṣīr al-`ālamī dīd al-Islām : ahdāfuhu, wasā`iluhu, turuq muwāḡahatihi*, `Abd al-`Aẓīm al-Maṭ`inī. Al-Qāhira : Maktabat al-Nūr, 1413/1992.

8346 A 26

‘De mondiale missie/zending tegen de islam : haar doelen en middelen, methoden om verzet te bieden.’

De auteur, een Azhar-geleerde, legt uit hoe de christelijke zending en missie een instrument zijn van het westerse imperialisme, met geen ander doel dan de ondermijning van de islamitische samenleving.

Omslag: Een klapmes doorklieft een appel (de islamitische wereld) en legt feilloos bloot hoe deze van binnen door wormen (christelijke zendelingen) wordt aangevreten. (AV)

[52] *Risāla ilā al-Bābā wa-al-Vātīkān dū al-alf waḡh : ru'ya Islāmiyya ḥawl al-ḥiwār al-Islāmī al-Masīhī*. `Abd al-Wadūd Šalabī. Al-Qāhira : Al-Muktār al-Islāmī, [1993]. (Maktabat al-taṣṣīr ; 1)

Omslagillustratie: ‘Al-Zuhayrī.’

Privécollectie

‘Brief aan de paus en het Vaticaan met de duizend gezichten : een islamitisch gezichtspunt met betrekking tot de islamitisch-christelijke dialoog.’

De auteur onderschrijft de noodzaak van een interconfessionele dialoog. Immers, de islam erkent als geen andere religie de rechten van andere godsdiensten. Wel verzet de auteur zich tegen christelijke geloofsverbreiding, en vraagt zich tevens af wat het morele gezag van de paus is in een westerse wereld, die in een toestand van totaal moreel verval verkeert.

Omslag: houten kruis met priestergewaad, om de ‘hals’ een ketting met een kruis van mogelijk alruinwortels, een magisch symbool. Op de grond afgeworpen maskers. (AV)

De *Satanic Verses*

[53] *Šaytāniyyat al-Āyāt al-šaytāniyya, wa-kayf kada` Salmān Rušdī al-Ġarb*, Aḥmad Dīdāt, naqalahu ilā al-`arabiyya [...] `Alī al-Ġawharī. Al-Qāhira : Dār al-Faḍīla, [1990]. Omslagillustratie: (onleesbaar geschreven). 8266 C 25

‘De duivelsheid van de *Duivelsverzen*, en hoe Salman Rushdie het westen voor de gek hield.’

Ahmed Deedat (geb. 1918), een islamitische Zuid-Afrikaan van Indiase afkomst, geniet door zijn talloze toespraken, boeken en videobanden grote bekendheid onder islamitische minderheden in Europa en Amerika. Een veel behandeld thema is de verhouding islam-christendom. Deedat speelde een grote rol in de campagne tegen Salman Rushdies *Duivelsverzen*, verschenen in 1988. De affaire leidde tot Khomeinis beroemde *Fatwā* of religieus-juridische opinie, waarin Rushdie vogelvrij verklaard werd.

Omslag: links het portret van Ahmed Deedat. Rechts Salman Rushdie met duivelshoortjes.

[54] *Šaytān al-Ġarb Salmān Rušdī, al-raḡul al-māriq*, Sa`īd Ayyūb. Al-Qāhira : Dār al-I`tišām, [1989]. 8267 B 19

‘De Satan van het westen : Salman Rushdie, de afvallige.’

Het boek ‘de Duivelsverzen’ is een welbewuste poging van de Westerse wereld om de islam en de moslims te beschadigen. De auteur van dit boek, Sa`īd Ayyūb, ziet hierin duidelijk de hand van de duivel zelf. Ook ziet de auteur een steeds grotere verspreiding van de islam in Europa, en hij beschouwt de publicatie van Rushdie’s werk als een krampachtige poging om het tij te keren. De fatwa van Khomeini is religieusrechtelijk in orde, maar het op pad sturen van huurmoordenaars is de islam onwaardig. Salman Rushdie moet een eerlijk proces krijgen.

Omslag: ergens in Engeland verbranden moslims van Indiase afkomst pagina’s van ‘de Duivelsverzen’.

[55] *Hamazāt šayṭāniyya wa-Salmān Rušdī*, Nabīl al-Sammān. Al-Qāhira ; `Ammān : Dār al-Isrā’, 1440 (i.e. 1410)/1990. 8267 B 17

‘Duivelse influisteringen en Salman Rushdie.’

Een opvallend kenmerk van de affaire rond ‘de Duivelsverzen’ was dat de gehele islamitische wereld zijn stem ertegen verhef, terwijl vrijwel niemand het boek zelf gelezen had. Dit boek geeft een samenvatting van de inhoud en een gedetailleerde repliek op basis van de islamitische orthodoxie.

Omslag: een bliksemschicht treft de duivel Salman Rushdie, liggend op de grond naast zijn boek ‘de Duivelsverzen’. (AV)

Het joodse gevaar

[56] *Yā muslimūn, al-Yahūd qādimūn*, Muḥammad `Abd al-`Azīz Maṣṣūr. [Al-Qāhira] : Dār al-`Iṭṣām, [1978]. 8435 C 36

‘O moslims, de joden komen eraan.’

Een analyse van het gedachtegoed en de strategieën van enkele Israëlitische intellectuelen. Allereerst behandelt de auteur de Israëlitische premier en voormalig terrorist Menachem Begin, aan wie

de ergste bloedbaden in een halve eeuw geschiedenis van Palestina worden toegeschreven. Daarna behandelt hij Ben Gurion en het boek van Yael Dayan (de dochter van Moshe Dayan), *New face in the mirror* (1960). Hij besluit zijn exposé met een hoofdstuk over de positie van de Talmoed bij de joden.

De schrijver waarschuwt, niet toevallig in het jaar dat Israël en Egypte vrede sloten, tegen de illusie dat met terroristen als Begin geen veilige grenzen kunnen worden afgesproken. Hij schraagt zijn betoog nog met verschillende anti-joodse passages in de koran, bijvoorbeeld soera 5, vers 64: 'En de joden zeggen: Gods hand is dichtgekepen. Mogen hun de handen dichtgeknepen worden en mogen zij vervloekt worden om wat zij zeggen ...' De auteur roept op tot het hijsen van het vaandel van de *ġihād*, de 'heilige oorlog', en heeft zijn boek opgedragen 'aan de helden die de vlag van de islam zullen hijsen boven de Rotskoepel en de Aqsa moskee'.

Het omslag toont een griezel met verward haar en gekleed in zwarte kleren die een lange grijphand uitsteekt naar de lezer. (JJW)

[57] *Al-Islām wa-al-mu'āmarāt al-Yahūdiyya*, ta'līf Muḥammad Zakī al-Dīn Muḥammad Qāsim. Ġardaqa : Dār al-Šafwa, 1410/1990.
8335 B 30

'De islam en de joodse samenzweringen.'

Onder de joodse samenzweringen die de islam bedreigen verstaat de auteur niet alleen het zionisme, maar ook al die geheime genootschappen en sekten die actief zijn in de wereld van de islam. Allereerst is dat de vrijmetselarij, die vrijwel altijd in het haatrepertoire van de auteurs van dit soort boeken voorkomt. In deze studie gaat de auteur nog wat verder en behandelt ook de duistere motieven van de Rotary, 'het andere gezicht van de vrijmetselarij', de Zevendedagadventisten en de Jehovah getuigen. Daarna worden de Qadiyani's behandeld, die in Nederland meestal Ahmadiyya moslims genoemd worden, maar die in de islam als afvalligen worden beschouwd omdat zij het leerstuk dat de profeet Mohammad de laatste boodschapper van God was verwerpen ten gunste van hun eigen leider Gholam Ahmad Qadiyani (1835-1908). Ten slotte

worden de babi's, een (tegenwoordig niet meer bestaande) 19e-eeuwse afsplitsing uit de extreme shi'a in Iran, en hun opvolgers, de baha'is, die tot een wereldgodsdienst zijn uitgroeid. Van al deze groepen worden de geschiedenis, de persoon van de stichter, de belangrijkste leerstellingen, de voorwaarden van lidmaatschap en hun anti-islamitische activiteit beschreven. Het spreekt welhaast vanzelf dat zij alle in feite joodse mantelorganisaties zijn. Het boek eindigt met een oproep tot redding van de Aqsa-moskee die door vernietiging wordt bedreigd.

Een abstract omslagontwerp, met een vijf(!)armige kandelaar en de davidsster, geprojecteerd op wat lijkt op land en lucht. (JJW)

[58] *Al-Yahūd fī al-zalām : dirāsa `an al-wasā'il wa-al-mu'assasāt allatī ibtakarahā al-Yahūd ʿidd šu`ūb al-`ālam, k̲anāğir al-Māsūniyya wa-al-Rūtārī ... fī zuhūr al-ğarbiyyīn wa-al-šarqiyyīn, ta'līf Aḥmad Šalabī. Al-Qāhira : Al-Zahrā', 1412/1992.*

Omslagillustratie: 'Muḥammad Nabīl.'

8304 D 49

'Joden in de duisternis : studie over de middelen en organisaties, bedacht door de joden tegen de volkeren der wereld. De dolken van de vrijmetselarij en de Rotary in de ruggen van westerlingen en oosterlingen.'

De auteur, die hoogleraar in de geschiedenis aan de Universiteit van Cairo is, neemt als uitgangspunt voor zijn betoog de 'Protocollen van de Wijzen van Zion', het gefingeerde verslag van een vergadering van joodse wijzen waarin het plan tot joodse wereldoverheersing wordt gesmeed. Vervolgens behandelt hij de 'geheime joodse organisaties' die naar wereldheerschappij streven en hun activiteiten in het Midden-Oosten. Deze zijn de vrijmetselarij, de Rotary, de Lions, Yoga (in 1976 in Cairo ontmaskerd als een politiek-religieuze organisatie die vanuit Israël werd gefinancierd, en onmiddellijk door de autoriteiten ontbonden), Jehovahgetuigen, het Babisme en het Baha'isme.

Het omslag vertoont een davidsster die de bovenzijde is van een ongenaakbaar gebouw, waarvan de fundamenteën in het duister verdwijnen. (JJW)

[59] *Al-kammāša al-ṣahyūniyya fī al-saytara `alā wasā'il al-i'lām fī al-`ālam*, i'dād Mabruk `Abd al-Samīr Muṣṭafā. Al-Ṭā'if : Maktabat al-Ṣiddīq, 1416/1996.

(Silsilat Brūtūkūlāt ḥukamā' Ṣahyūn wa-ḳataruhā `alā al-da'wa al-Islāmiyya ; 3) 8436 D 63

‘De zionistische wurggreep op de macht over de internationale media.’ Deel 3 van de reeks ‘De Protocollen van de wijzen van Zion en hun risico’s voor de islamitische geloofsverbreiding.’

Dit is een Saoedi-Arabische publicatie. De auteur, die doceert bij de sectie ‘Islamitische geloofsverbreiding’, faculteit Fundamentele theologie, aan de Azhar-universiteit in Cairo, begint met de beschrijving van de de macht van de zionisten over de pers, de uitgeverij en de moderne media, en gaat dan verder in op de zionistische pogingen de media in de wereld te beheersen. Het tweede deel bevat plannen om de zionisten op hun eigen terrein te verslaan door het oprichten van islamitische uitgeverijen. Het boek eindigt met citaten uit de koran waaruit blijkt dat alle complotten tegen de islam zullen mislukken. ‘De strijd gaat door tot de jongste dag!’

Het omslag vertoont een wereldbol, met het Midden-Oosten en Noord-Afrika als een soort hart ingetekend, die door twee handen wordt vastgegrepen, de wurggreep uit de titel. (JJW)

[60] *Al-sūq al-Ṣarq-Awsaṭiyya : ru'ya Islāmiyya*, Ḥusayn Ḥusayn Ṣiḥāta. Al-Manṣūra : Dār al-Kalima, 1418/1997. Omslagontwerp door al-Zuhayrī. 8435 D 63

‘De Midden-Oosterse markt : een islamitisch gezichtspunt.’

De auteur, die hoogleraar is aan de Azhar-universiteit in Cairo, bespreekt in dit pamflet hoe zaken gedaan moeten worden met de

joden. Dit komt neer op een vrijwel totale boycott. Hij citeert verschillende rechtsgeleerde adviezen die directe of indirecte financiële transacties met de joden verbieden, en geeft zelf een lijst met vuistregels hoe zakenlieden en consumenten in dezen dienen te handelen (pp. 49-50). Dit alles gaat uit van de gedachte dat economie het sterkste wapen is dat de moslims tegen de joden hebben, en dat alleen daarmee Palestina bevrijd en de al-Aqsa moskee ontzet kan worden.

Het omslag vertoont wat kennelijk bedoeld is als een joods altaar, met een zevenarmige kandelaar. Ervoor liggen zakken met geld, kennelijk offers aan de Mammon. Tegen de achtergrond een landkaart van de regio. Van boven komen stralen goddelijk licht. (JJW)

[61] *Al-Ṣahyūniyya : siġill tārīkī aswad*, bi-qalam Bāsil Marwān. Al-Manṣūra : Dār al-Kalima, 1419/1998. 8436 D 62

‘Het zionisme : een historisch zwartboek.’

Het boekje bevat een lijst van Israëlische moordpartijen op Palestijnen in de periode van 1947-1996. De auteur kan, te oordelen aan zijn voornaam Bāsil, een Palestijn zijn. Meer dan een feitelijke opsomming van de gepleegde gruwelijkheden wordt niet gegeven, de feiten spreken kennelijk voor zichzelf.

Op het omslag een montage van het Jeruzalemse heiligdom en een davidsster. (JJW).

[62] *Al-ḳaṭar al-Yahūdī : Brūtūkūlāt ḥukamā’ Ṣahyūn*, tarġamat Muḥammad Kālīfa al-Tūnisī ; taqdīr al-kitāb [...] `Abbās Maḥmūd al-`Aqqād. Al-Qāhira : Maktabat Dār al-Turāt, 2e druk [ca. 1976]. 8298 D 32

‘Het joodse gevaar : de “Protocollen van de wijzen van Zion”.’

Dit is een vertaling uit het Engels van *The jewish peril. Protocols of the learned Elders of Zion*. 5e druk London, ongedateerd, maar na 1921 (het jaar van publicatie van de vierde druk). Het bevat ook de

inleiding door Sergej Nilus, die de ‘Protocollen’ in 1905 voor het eerst in het Russisch publiceerde. De Egyptische schrijver `Abbās Maḥmūd al-`Aqqād (1889-1964) heeft een appreciatie van deze vertaling van de ‘Protocollen’ geschreven. Door zijn grote gezag in de Arabische wereld werd het daardoor een ‘net’ boek.

¶ De ‘Protocollen van de wijzen van Zion’ is een berucht antisemitisch pamflet. Het bevat het fictieve verslag van een conferentie van joodse wijzen, waarin een plan wordt gesmeed om de wereld te overheersen. De tekst is een evidente vervalsing. Het blijkt een anonieme remake te zijn van een oudere tekst door Maurice Joly (1829-1878), getiteld *Dialogue aux enfers entre Montesquieu et Machiavel, ou La politique de Machiavel au XIXe siècle par un contemporain*, die met het impressum Genève in 1864 in Brussel werd gepubliceerd. De *Dialogue* was een tegen het regime van Napoleon III gerichte tekst, waarin Montesquieu voor het liberalisme stond en Machiavelli voor het cynische despotisme van Napoleon III. In de *Dialogue* worden Machiavelli (dus eigenlijk Napoleon III) constatering over de toestand in Frankrijk in de mond gelegd, die in de ‘Protocollen’ door de wijze van Zion worden gesteld, maar dan als projectie in de toekomst. Het betreft in wezen dezelfde tekst, die in twee perioden voor geheel verschillende doeleinden is gebruikt.⁶ De ‘Protocollen’ zijn in verschillende vertalingen in de Arabische wereld verspreid. De Leidse bibliotheek heeft er in de afgelopen twintig jaar drie van verzameld. In brede lagen van de bevolking van de Arabische landen wordt de tekst als een authentiek document beschouwd, een soort besluitenlijst van een vergadering waarin de joodse wereldheerschappij werd georganiseerd.

Ik herinner mij dat ik in 1971 een exemplaar van Norman Cohns *Warrant for genocide* cadeau deed aan een Arabische taaldocent, met

---

⁶ De geschiedenis van het ontstaan van de ‘Protocollen’ en de transformatie van *Dialogue* naar ‘Protocollen’ zijn uitgebreid beschreven door Norman Cohn, *Warrant for genocide. The myth of the Jewish world-conspiracy and the Protocols of the Elders of Zion*. London 1967.

wie ik destijds bevriend was. Ik vond het zo gênant dat hij heilig van de authenticiteit van de ‘Protocollen’ overtuigd was, dat ik meende dat ik hem uit de droom moest helpen. Het feit dat de ‘Protocollen’ een versluierd plagiaat waren van Jolys politieke tekst uit 1864 leek mij een doorslaggevend bewijs. De reactie van mijn Irakese vriend was even onverwacht als afdoend. *Hij* was oprecht gegêneerd door mijn naïviteit. Zwijgend wees hij op de achternaam van de auteur en legde vervolgens het boek terzijde. Dat ik nou toch niet begrepen had dat iemand met zo’n achternaam de ‘Protocollen’ wel *moest* goedpraten!

Het omslagontwerp toont een octopus met kromme neus die zich, als een spin midden in het web, in een davidsster vasthoudt. (JJW)

[63] *Yahudilik ve dönmeler*, Yesevizade. İstanbul : Araştırma Yayınları, [ca. 1994]. Omslagillustratie: Selekt Aajans. 8301 B 7

‘Het jodendom en de joodse bekeerlingen tot de islam.’

De auteursnaam is mogelijk een pseudoniem. Dit Turkse boek behandelt de joodse aanwezigheid binnen de Turkse natiestaat. Uitgebreide aandacht krijgen de *dönmeler*, de joodse bekeerlingen tot de islam. Hun bekering werd zelden als oprecht beschouwd en wat dat betreft deelden zij het tragische lot van de joodse bekeerlingen tot het christendom op het Iberisch schiereiland. Juist door hun bekering maakten zij zich extra verdacht, en moesten zij aanzien hoe het wantrouwen tegen hen eerder toe- dan afnam. In de geschiedenis heeft dat geleid tot vervolgingen van juist de groep van de *dönmeler*, en dat op een wijze die maar weinig verschilde van de methode waarmee de Spaanse inquisitie juist de maranen aanpakte. Uitvoerig laat de auteur zien dat er in Turkije een bevolkingsgroep is, de joden samen met de *dönmeler*, aan wier vaderlandsliefde en loyaliteit ernstig getwijfeld moet worden. De vele gereproduceerde knipsels geven het boek een soort documentaire authenticiteit. Het boek kwam uit in een tijd dat er in Turkije een antisemitische sfeer heerste die in Istanbul leidde tot een aanslag op een synagoge.

Het omslagontwerp toont een moeilijk te identificeren, enigszins spookachtig persoon (man of vrouw is niet duidelijk) die schuil gaat achter een masker en gehuld is in een alles bedekkend kled. De door de ondergaande zon beschenen stormachtige lucht op de achtergrond geeft het omslag een extra-dramatische lading. (JJW)

[64] *Yehova'nın oğulları ve Masonlar : yeni dünya düzeni'nin gerçek mimarları*. İstanbul : Bilim Araştırma Grubu, 1993. 8304 A 6

‘De zonen van Jahweh en de vrijmetselaars : de werkelijke architecten van de nieuwe wereldorde.’
Dit anonieme overzicht brengt alle grote kwesties van de wereldpolitiek bijeen en verklaart deze door aan te nemen dat er een sinistere samenzwering van joden en vrijmetselaars bestaat. De vele gereproduceerde knipsels geven ook dit boek een schijn van documentaire authenticiteit. Het boek begint met een kort overzicht van de joodse geschiedenis, dan volgt het relaas van de opname door de Osmanen van de Iberische joodse gemeenschappen, en hun succes in de Levantijnse financiële wereld. Het boek bevat verhandelingen over het ‘zionisme en de terreurstaat Israël’, het Europese fascisme en communisme, de invloed van de Mossad in Centraal-Azië, de Mossad als criminele organisatie, het Vaticaan en de zionistische pausen (met een excursus over de moordaanslag op de paus door de Turk Mehmed Ali Ağca), de banden tussen Mossad en CIA, het schandaal in Italië rond de P2 loge, de joodse lobby binnen de NATO, het contra-guerrilla project Gladio, de invloed van de vrijmetselaars op de ontwikkelingen in Bosnië-Herzegowina, de déconfiture van Somalië, de rekeningen die Israël op Cyprus te vereffenen heeft, de joodse invloeden rond de Zwarte Zee, Israël en de Koerden, antisemitistische provocaties in Turkije, de joodse invloeden binnen de Turkse society, en vervolgens nog een verhandeling over de *dönmeler*, de joodse bekeerlingen tot de islam. Het laatste hoofdstuk is wel heel kwaadaardig. Het bevat de ledenlijsten van verschillende Turkse vrijmetselaarsloges, compleet met foto’s van de leden en hun persoonlijke gegevens, adressen thuis en op het werk,

telefoonnummers, enzovoort. Het is duidelijk dat dit niets minder is dan een hitlist voor wie iets tegen de Turkse vrijmetselarij wil ondernemen.

De omslagillustratie toont een wijze van Zion, zittend op wat niet anders geduid kan worden dan een brandstapel. In zijn rechterhand draagt hij een Tora-rol, in de linker hand houdt hij passer en haak, de symbolen van de vrijmetselarij. (JJW)

Sex als zionistisch wapen

In de loop van 1995 en 1996 verschenen in Cairo plotseling enkele journalistieke publicaties waarin nieuwe aspecten van de zionistische samenzwering werden belicht. Voor de auteurs van deze boeken was er duidelijk sprake van een offensief van sex (en dus van aids) om de Arabische man te bederven en de Arabische cultuur te vernietigen. Het betreft een terrein waarvan het algemeen bekend is dat de Arabische man er bijzonder gevoelig voor is, zoals ook blijkt uit de vele bepalingen met seksuele implicaties in het islamitische recht. Sex en spionage is een thema dat in deze boeken ruimschoots aan bod komt. ‘Wat doen de Israëliëse spionnes in de bedden van onze politici?’, is de vraag die daarbij gesteld wordt. Het verschijnen van zulke boekjes duidt op een wijd verbreid geloof in samenzweringen. Dat is op zich geen nieuws, want dat geloof is in het Midden-Oosten endemisch. Deze werkjes voegen nieuwe dimensies toe aan een oude thematiek, en vertonen dezelfde soort van gesloten universum van redenering. Als men eenmaal het bestaan van een oorlog met een zo vitaal en universeel middel als sex aanneemt, met aids als nemesis, klopt veel opeens en wordt nog veel meer verklaarbaar. En er is reden voor grote bezorgdheid, want achter de werkelijkheid van alledag blijken zich werkelijkheden te verschuilen die wij slechts kunnen ontwaren als we de uitgangspunten van de auteurs van deze boekjes aannemen.

De boekjes lagen allen bij sommige straathandelaren in de duurder wijken (Qasr al-Nil en dergelijke) te koop. Ze waren altijd in plastic hoesjes verpakt die het doorbladeren voor (nieuws)gierige passanten

onmogelijk maakten en de prijzen waren gemiddeld vijf maal zo hoog als andere, vergelijkbare titels in de straathandel. (JJW)

[65] *‘Arāyā Isrā’īl fawq arṣifat al-‘Arab : al-qīṣṣa al-kāmila li-iktirāq al-‘Arab bi-al-Īdz wa-al-ğins, ‘Iṣām Kāmil. 2e dr., [Al-Qāhira] : Miṣriyya, [1996].* Privécollectie

‘Israëlsche naakte vrouwen op de Arabische trottoirs. Het volledige verhaal over de destabilisatie van de Arabieren door aids en sex.’ In dit werkje, dat voorzien is van een (met zwarte strepen gekuist) fotodossier, wil de schrijver het zionistische sexoffensief aan de kaak stellen. Hij doet door een aantal punten onder de aandacht brengen: Aids wordt door de Mossad, de Israëlsche geheime dienst bewust verspreid. De financiële winsten van de prostitutie zijn gigantisch. Het is duidelijk dat er sprake is van een verbond tussen de joodse maffia en de Israëlsche geheime dienst. Er is een complot in de pers over het verzwijgen van naaktstranden bij Taba, de Egyptische badplaats vlakbij Eilath. De wel buitengewoon lucratieve activiteiten van Eli Jal, de Israëlsche sexkoning, worden speciaal beschreven. De joodse houding ten opzichte van sex wordt geïllustreerd met voorbeelden uit het Oude Testament (de huishoudens van de oudtestamentische profeten waren poelen van ontucht. De voorbeelden die daarbij worden gegeven zijn de bekende verhalen: Abraham laat Sarah zich prostitueren, Lot bezwangert zijn dochters, enzovoort. Verder wordt melding gemaakt van gedocumenteerde zedenzaken waarin jodinnen betrokken waren in het 15e-eeuwse Florence, gevolgd door een exposé over joodse bordelen in de geschiedenis, enzovoort.) Het boekje heeft vooral een waarschuwende toon.

Het omslag vertoont een halfnaakte, in bont gehulde vrouw met een pistool in de hand, die de lezer intens aankijkt. Het topje van haar bikini is weg geretoucheerd, en op haar borst is, in plaats van de gebruikelijke zwarte streep van de censuur, een zwarte davidster aangebracht. Een illustratie in de beste James-Bond traditie. (JJW).

[66] *Faḍīḥa ismuhā Sa`ida Sulṭān : Dānā, muṭribat al-ḡins al-Isrā`īliyya*, Muḥammad al-Ḡayṭī. [Al-Qāhira : Al-Markaz al-`Arabī], 1995. Privécollectie

‘Een schandaal genaamd Sa`ida Sultan. Dana, de Israëlische sex-zangeres.’

Dit werkje belicht vooral de kwalijke achtergronden van de Israëlische vermaaks- en muziekindustrie, met de Israëlische transsexuele ‘zangeres’ Dana International als centraal thema. De bedreiging van de Arabische muziekcultuur die van haar uitgaat is de voornaamste zorg van de auteur. Sa`ida Sultan is de naam waaronder Dana International bekend is in Jordanië, Syrië, de Golfstaten en in Noord-Afrika. Maar het is nog veel gekker, want de eigenlijke naam van Dana International is Yaron Cohen, en hij komt uit een Jemenitische joodse familie. In een breder verband komen ook Madonna en Michael Jackson ter sprake, en natuurlijk worden ook de activiteiten van de internationale vrijmetselarij hierbij niet vergeten. Alcohol en drugs doen daarbij nog hun verwoestende werk, alsof het zo allemaal nog niet erg genoeg is. De onthullingen over de beeldschone Dana, die behalve man ook nog eens arabofoon blijkt te zijn, benadrukt eens te meer dat niet alles is wat het lijkt te zijn. Hormonenbehandelingen, acupunctuur, het repareren van maagdevliezen, het voze leven van mannequins, internationale spionage, eigenlijk houdt alles met alles verband. Onverwachte dwarsverbanden worden blootgelegd, onder meer tussen de Israëlische vermaaksindustrie en de zangers van de Falasha, de zwarte joden uit Ethiopië, die met met hun gebruik van Nubische en Afrikaanse muziek een bijzondere aantrekkingskracht weten uit te oefenen op het Arabische publiek. Heel authentiek is het schrijvende hoofdstuk over Hasan Masaliha, de Palestijnse zanger (met Israëlische nationaliteit), die vanwege zijn samenwerking met een Israëlische componist uit eerwraak door zijn eigen familie werd doodgeschoten. Het is een harde waarschuwing voor al diegenen die wetend of onwetend de vijand in de kaart spelen. Het boek eindigt

met waarschuwingen tegen ‘de revolutie van de muziekcassettes’ met hun sluipend gif.

De illustratie op het omslag is kennelijk een foto van Madonna of een Madonna-look-alike (en niet van Dana International), in wulpsse pose. Haar décolleté is bedekt door een zwarte streep, anders zou het boek in Egypte niet eens te koop mogen worden aangeboden. Haar ogen zijn ook met een dergelijke streep bedekt. Dat is niet uit pruderie, maar om de mogelijk schadelijke magische werking van Madonna’s blikken weg te nemen. In de linkerbovenhoek staat nog: ‘alleen voor volwassenen’. (JJW)

[67] *Ḥarb al-`āhirāt : nisā' al-Yahūd wa-al-zu`amā' al-`Arab*, Muḥammad al-Ġaytī. [Al-Qāhira] : Al-Markaz al-`Arabī, [1995].

Privécollectie

‘De oorlog der prostituées : joodse vrouwen en de Arabische leiders.’

Dit boekje beschrijft de activiteiten van Israëlitische hoeren, als onderdeel van de oorlog die het wereldjodendom voert tegen de mensheid. De middelen in die oorlog zijn vooral de prostitutie en de handel in blanke slavinnen. Het is de oudste oorlog die wordt gevoerd door middel van het oudste beroep. Meer in het bijzonder is het de oorlog van Israël tegen de Arabische maatschappij, en de gebruikte middelen liegen er niet om. Deze oorlog wordt niet meer gevoerd met geweer en kanon, zelfs niet meer met atoombom en chemische wapens, maar met het machtigste wapen van alle: sex. Geld en macht zijn de buit voor de overwinnaar. Ook dit boekje gaat eerst in op de historische achtergronden en de auteur leest het Oude Testament vooral als een chronique scandaleuse. Als dat de heilige boeken zijn van een religieuze gemeenschap, dan is die gemeenschap door en door rot, zo kan niet anders dan de conclusie van de lezer zijn.

Het grootse deel van het boek wordt echter gevormd door de beschrijving van de lijnen van sex en macht in de Arabische wereld in de afgelopen halve eeuw. Sexschandalen aan het hof en in de families van de leden van de ministerraad van de decadente koning

Farook (afgezet in 1952) worden breed uitgemeten. Zij worden mede in verband gebracht met de activiteiten van de sinistere Eliyahu Sassoon, hoofd van de Jewish Agency, allemaal net in de tijd dat de staat Israël werd gesticht, die in het boekje stevast met de in de Arabische wereld politiek meer correcte term ‘zionistische entiteit’ wordt aangeduid. Het boekje gaat ook in op meer recente zaken. Activiteiten van de Duitse geheime dienst uitgevoerd in samenwerking met de Mossad worden beschreven. Een onverwachte wending bestaat hierin dat de campagne in het Westen tegen de vrouwenbesnijdenis erbij wordt gehaald. De Mossad ziet er in elk geval op toe dat zijn vrouwelijke agenten niet besneden zijn, anders zouden zij hun werk, het verschaffen van genot, niet goed kunnen doen. Kennelijk gaat de auteur ervan uit dat vrouwenbesnijdenis in Israël gewoon is. De Mossad heeft een speciale afdeling voor het voeren van de sexoorlog. De namen van de beruchtste vrouwelijke agenten worden genoemd, en het geheel leest inderdaad als een lijst met namen van medewerksters van een bordeel, Bianca, Madame Claude, Barbara, Suzanna, enzovoort. Het fotokatern dat ook in dit werk aanwezig is liegt er niet om. Het boek is optimistisch van aard, want ‘de haviken van onze eigen geheime diensten’ laten zich gelukkig niet in de luren leggen.

Het omslag toont twee schaars geklede vrouwen die de prostituées van de titel moeten verbeelden. Ook bij hen zijn de ogen bedekt door de kuisheidsstreep, om de lezer tegen schadelijke magie te beschermen. De davidsster op het omslag geeft al van ver aan wat het genre van het boek is. (JJW)

De vertalingen van *Mein Kampf*

[68] *Kifāhī*, Adūlf Hitlir. 2e druk, Bayrūt : Dār al-Kutub al-Ša`biyya, 1975. Omslagillustratie: (naam onleesbaar geschreven). 8125 C 2

‘Mijn strijd (*Mein Kampf*).’

Dit is een sterk ingekorte Arabische vertaling uit 1975 van Adolf Hitlers *Mein Kampf*, oorspronkelijk verschenen in 1925. De naam

van de vertaler wordt niet vermeld. Hitler heeft altijd een zekere populariteit genoten in de Arabische wereld, aanvankelijk vanwege zijn strijd tegen de koloniale overheersers Groot-Brittannië en Frankrijk, later vooral door zijn ‘eindoplossing van het joodse vraagstuk’, waarbij men meestal geen onderscheid maakt tussen antisemitisme en antizionisme.

Omslag: Portret van Hitler, hakenkruisvlag en mogelijk een scène uit Noord-Afrika in de Tweede Wereldoorlog met een Britse helm op een bajonet. (AV)

[69] *Kifāhī*, Adūlf Hitlir, tarğamat Luwīs Al-Ḥāğğ. Bayrūt : Dār Ṣādir, 1963. Reprint [Bayrūt] : Bīsān, 1995. 8346 E 19

‘Mijn strijd (*Mein Kampf*).’

Een ongewijzigde herdruk van de ‘ongecensureerde’, onvolledige Arabische vertaling van *Mein Kampf* uit 1963. De Libanese christelijke vertaler Luwīs (Louis) Al-Ḥāğğ beschouwt blijkens een kort voorwoord de strijd tegen het communisme als Hitlers grootste verdienste.

Omslag: Fotoportret van Hitler in SA-uniform, gemaakt in de jaren twintig, hakenkruisvlag en titel in het Duits en het Arabisch. (AV)

[70] *Kavgam*, Adolf Hitler, tercüme Mine Toker. 10° Druk, İstanbul : Toker Yayınları, 1994. 8302 D 15

‘Mijn strijd (*Mein Kampf*).’

De tiende druk van een van de Turkse vertalingen van *Mein Kampf*. De vertaler Mine Toker noemt het boek een ‘ideologisch werk dat de gevaren aantoonst van het marxisme en het joodse imperialisme, dat de gehele wereld in zijn greep houdt, en tevens de allergrootste slag toebrengt aan deze vijand van het nationalisme, die twee gezichten heeft, maar slechts één lichaam.’

Omslag: Hitler in burgerkleding tijdens een toespraak. (AV)

Register van auteurs, editeurs, vertalers, illustratoren, plaatsen en uitgeverijen.

De nummers verwijzen naar de volgnummers in de catalogus.

'Abd al-'Āl 46	Dār al-Andalus 49
'Abd al-'Azīz, Aḥmad 41	Dār al-Bašīr 7, 23, 33
'Abd al-Ġaffār, Aḥmad 45	Dār al-Bihār 1
'Abduh, Yaḥyā 31, 43	Dār al-Dahabiyya, al- 22
Abū al-Ġār 27	Dār al-Faḍīla 10, 53
Abū 'Azīz, Sa'd Yūsuf 2	Dār al-Fağr li-al-Turāt 2
Abū Dikrā, Ṭāriq 9	Dār al-Ġīl 4
Abū Ṭālib 8	Dār al-Ḥadīt 6, 9
Ādarkuš 4a	Dār al-Isrā' 55
Amman 55	Dār al-I'tiṣām 42, 44, 54, 56
'Aqqād, 'Abbās Maḥmūd al- 62	Dār al-Kalima 60-61
Araştırma Yayınları 63	Dār al-Kutub al-Ša'biyya 68
Aš'al, al- 33	Dār al-Šabāb al-'Arabī 11
Ashur, Mushtofa 20	Dār al-Šafwa 34, 57
'Aṭṭār, Aḥmad 'Abd al-Ġafūr 49	Dār Šādīr 69
'Awaḍ, Aḥmad 'Abd al-Tawwāb 10	Dār Ṭībā al-Kaḍrā' 34
Ayyūb, Sa'īd 54	Dāwūd, Muḥ. 'Isā 23
	Deedat, Ahmed 53
Bakr, Mağdī 22	Dīdat, Aḥmad <i>zie</i> Deedat, Ahmed
Bālī, Waḥīd 'Abd al-Salām 7	Fūda, Farağ 46-47
Bayhaqī, Aḥmad b. al-Ḥusayn al- 4	Ġāb Allāh 32, 50
Bayyūmī, Muḥ. al- 25	Ġardaqa, al- <i>zie</i> Hurghada
Beiroet 1, 4, 49, 68-69	Ġawharī, 'Alī al- 53
Bilim Araştırma Grubu 64	Ġaytī, Muḥ. al- 66-67
Bintang Timur 20	Gizeh 3, 12-13, 21, 26
Bīsān 69	Ġumaylī, al-Sayyid al- 1
	Ḥ., Su'ād 38
Cairo 2, 4, 6-11, 18, 22-23, 27, 29-34, 39-48, 50-56, 58, 62, 65-67	Ḥaddād, 'Abd Allāh al- 17
Courbevoie 4a	Ḥāğğ, Luwīs al- 69
Damascus 15	Hanif, Abu J. Rifqi Al- 35
Dār al-Aḥālī 15	Ḥarik, Abū al-Mağd 33
	Hāšim, Aḥmad 'Umar 43

Hay'a al-Miṣriyya al-`Āmma li-
al-Kitāb, al- 45
Hitler, Adolf 68-70
Hurghada 57

Ibn `Abd al-Raḥīm, Abū Muḥ.
Ašraf 5
Ibn `Aqīl al-Zāhirī, Abū `Abd al-
Raḥmān al- 37
Ibn Qayyim al-Ġawziyya 5-6, 32
Ibn Taymiyya, Aḥmad 10, 33
Ibrāhīm, Kālīd 17
Idlibī, Muḥ. Munīr 15
Isma`il, Husainy 19
Ismā`īl, Yaḥyā 31
Istanbul 63-64, 70

Jakarta 19
Jaya, M.A. 24
Joly, Maurice 62

Kālaf, Kāmīs 11
Kālaf, Rabī b. Aḥmad 32
Kālīfa, Ġawdat 46
Kāmil, `Iṣām 65
Kāmil, `Umar `Abd Allāh 29, 31,
48
Kān, Ṣiddīq Ḥasan 1
Kawtar, al- 33
Kišk, `Abd al-Ḥamīd 30
Kišk, Muḥammad Ġalāl 50
Koeweit 16-17

Lammāḍa, `Aṭif 22

Maḡāwirī, Muḥ. `Abduh 14
Maḥfūz, Naḡīb 30
Maṭ`inī, `Abd al-`Azīm al- 51
Maktab al-Salafī, al- 4

Maktabat al-Imām al-Dahabī 16
Maktabat al-Īmān 14, 25
Maktabat al-Nūr 51
Maktabat al-Nūr al-Muḥammadī
3, 21, 26
Maktabat al-Qur`ān 18
Maktabat al-Ṣaḥāba 28
Maktabat al-Ṣiddīq 59
Maktabat al-Sunna 32
Maktabat al-Turāt al-Islāmī 4, 8,
29, 31, 39-41, 43, 48, 50
Maktabat Fayyāḍ 36
Maktabat Dār al-Turāt 62
Maktabat Ṭabariyya 5
Maṣṣūr, Muḥ. `Abd al-`Azīz 56
Mansurah, al- 14, 25, 36, 60-61
Mar`ī, Ḥāb 36
Markaz al-`Arabī, al- 66-67
Markaz al-Maḡtūtāt wa-al-Turāt
16
Marwān, Bāsil 61
Mekka 34
Mi`mārī, Muḥ. Kālīd al- 39-40
Miṣriyya 65
Mu`assasat Badrān 27
Mudabbir, Muḥammad 4a
Mu`īnzāda, Hūšang 4a
Muktār al-Islāmī, al- 30, 52
Muqaddam, Muḥ. b. Aḥmad al-
34
Muṣṭafā, Hišām 38
Muṣṭafā, Mabruk `Abd al-Samī
59

Nabīl, Muḥ. 58
Nilus, Sergej 62

Penerbit Erlangga 19
Penerbit 'Karya Ilmu' 35

Qāḍī, Muḥ. `Abd al-Ḥakīm al- 6
Qā`ūd, Ḥilmī Muḥ. al- 42
Qaraḡāwī, Yūsuf al- 48
Qāsim, Muḥ. Zakī al-Dīn 57
Qimnī, Sayyid Maḥmūd al- 31
Qindīl, `Abd al-Mun`im 41
Qutb, Sayyid 8

Ramaḡān, `Abd al-`Azīm 45
Riyadh 5, 37
Ruṣḡī, Salmān *zie* Rushdie,
Salman
Rushdie, Salman 53-55
Ruwayṣid, `Abd al-Muḥsin al- 16

Šāfi`ī, Muḥ. al- 11
Safrony, Ladzi 20
Šahāwī, (Maḡḡī) Muḥ. al- 18, 27
Šāhīn, `Abd al-Šabūr 29
Sa`īda, Ḍiyā` 2
Šalabī, `Abd al-Wadūd 52
Šalabī, Aḡmad 58
Šāmī, Abū Muḥ. Ġamāl al- 3, 12-
13, 21, 26
Sammān, Nabīl al- 55
Šāriqa, al- *zie* Sharga, al-
Sayyadābī, Muḥ. `Alī al- 9
Selekta Ajans 63
Sharga, al- (Ver. Arabische
Emiraten) 28
Šihāta, Ḥusayn Ḥusayn 60
Sulṡān 14
Surabaya 20, 35

Ṭaḡṡāwī, Aḡmad Muṣṡafā al- 10
Ta`if 59
Tanjung, Saiful Arieu 35
Ṭayyibī, `Ukāša `Abd al-Mannān
al- 8

Toker, Mine 70
Toker Yayınları 70
Tūnisī, Muḥ. Kalīfa al- 62

`Ubāda, Ġalāl 18

Yamanī, Abū Hārūn `Isā al- 28
Yesevizade 63

Zahrā`, al- 58
Zuḡbī, Muḥ. `Abd al-Malik al-
36
Zuhayrī, al- 3, 7, 10, 12-13, 21,
23, 25-26, 30, 40, 42, 52, 60